

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKA DAGBLADET

Reedel, 31. okt. 1975
Nr. 84 (4074)

17. aastakäik

Avalik kiri vene saadikule Stockholmis

Toimetaja Bengt Embréus avaldas oma lehes (Sydsvenska Dagbladet) 21. oktoobril avaliku kirja N. Liidu saadikule Rootsis, Mihhail Jakovlevile. Ta ütleb selles, et N. Liit on ratifitseerinud ja tunnustanud UNO-deklaratsiooni inimlikest õigustest ja vabadustest, mille paljudest artiklist peaks ka saadik teadlik olema.

Toimetaja ütleb edasi:

— Nüükogude vabariigid ja okupeeritud rahvad moodustavad ühiselt Nüükogude Liidu. Sellest hoolimata toimub aga seal süstemaatiline usbekkide, lätlaste, armeenlaste, eestlaste, ukrainlaste, leedulaste, grusiinlaste jt. rahvusgruppide rassifitseerimine, kusjuures valitsus, keda teie esindate, muudab kehtimatuks artiklid 2, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 28, ja 30 — tõenäoliselt veelgi rohkem — selles deklaratsioonis, mille N. Liit on ratifitseerinud. Need inimesed, kes loodavad, et teie valitsus tunnustab, et "igal inimesel on õigus vaadete- ja väl-

jenduste-vabadusele," nagu ütleb tekst UNO-deklaratsioonis, muutuvad valitsuse tagakiusamise eesmärgiks.

— Väärarvata õigus tähendab vabadust igatüüpi jaoks kaitsia ilma vahele segamata oma vaated, otsida, vastu võtta, levitada ja valgustada mõtteid igat liiki vahenditega ja piiramatult.

Edasi küsib toimetaja B.E. saadikult seletust mitmete õigusrikkumiste kohta, loetledes nimesid, nagu 36-aastane matemaatik Leonid Pijusch, kes kui nüükogude kodanik on füüsiliselt ja psüühiliselt muutunud invaliidiks pärast ravimist vai-

Järg lk. 7

Leedulanna töölaagrisse ja asumisele

Leedus on ilmunud kaks numbrit pörandalust "Katoliku Kiriku Kroonika". Selles käsitletakse muuseumis naisüliõpilase Nijolė Sadunaitė protsessi, mis toimus Leedu ülemkohtus. Süüdistatu ei soovinnud kasutada advokaadi abi, kuna see oleks võinud tuua pahandusi advokaadile. Kohtu ees nõudis ta kõikide vangide vabastamist vanglastest, töölaagritest ja vaimuhaiglastest.

Vangid on ainult võidelnud inimlike õiguste ja õigluse eest. Ta rõhusteti kolmeks aastaks töölaagrisse ja lisaks kolmeks aastaks asumisele.

Hinnates 30 aastat kestnud okupatsiooni, ütleb väljaanne: "Kõik, mis minevikus oli head, tehakse praegu maha või salatakse ära. Palju endist on kahjuks maetud uute mõjutuste alla. Toimub eluvormide nivelleerimine, mille alla upub individualism.

Moskva katsub surmata leedu hinge ja leedulikkumõtet. Kas me laseme idatulel pühkida puhtaks oma väikest kodumaad? Kas peame taluma Preisimaa saatust? Leedu sugulasrahvas, (preislased, hävitati sakslaste poolt).

Ajakiri sisaldab ka pika loetelu neist Kaunase ja Vilniuse kirikutest, mida tarist kunagi ei näe — need on muudetud ladudeks ja tehasteks. (EPL/AT)

Kristi ja Raivo Tammik, džhässikuulsused Eestist, kes nüüd energiliselt alustavad uut karjääri väljaspool kodumaad.

Külastusest Eestist Saksasse sai reis täiesti uude ellu

MÜNCHEN (EPL) — Mitmed Lääne-Saksa suured päevalehed töid oktoobri keskpaiku suurte pealkirjade all ära teate, et eestlastest džhässikuulsused Raivo ja Kristi Tammikud, kes Eestis viimasel ajal olid väga populaarsed, on Alam-Saksa Siseministeeriumilt palunud asüüli. Abielupaar tuli Hannoveri aprilli lõpus, et külastada Kristi Tammiku ema. Viimane on juba 30 aastat elanud Lääne-Saksamaal ja oli abielus riigisakslasega, kes mõne aasta eest suri. "Eesti Päevalehele" antud jutuaajamises ütleb Kristi, et küllaltki raske otsuse põhjuseks oli "tung loomingulise vabaduse järele".

Mõlemad on teadlikud, et peavad täiesti otsast peale hakkama. Mõlemal jäi Tallinna maha ühiselt rajatud kogu, suur osa instrumente ja repertuaari nootide ja kassetidena. Õnneks olid mõlemad juba varem Lääne džhässimuusika ringkondades tuntud nimed.

Mõlemal on saksa võimude juba tööload olemas. On tulnud ka pakkumine ühelt tuntud saksa konsertbüroolt, kes kogu Tammikute senise heliloomingu — Raivo muusika Kristi tekstidele inglise ja eesti keeles — soovivad ära osta.

Samuti on Tammiku loo-

mingust huvitatud kuulus džhässipianist Oscar Peterson. temaga algas Tammikutel sõprus juba Tallinas toimunud konsertide ajal novembris 1974. Ka Lääne-Saksa televisioon — Nordwestdeutscher Rundfunk — kavandab nendega saadet.

Tammikute esimene konsert on planeeritud detsembris, mil Hannoveris toimuvad džhässipäevad. Kava koosneb 25-est "evergreen" palast ja Tammikute oma repertuaarist.

Pianist Maaja Duesbergi lahkumisel Hannoverist võttis Raivo Tammik üle tema kursused kohalikus muusikakoo-

lis ja ühe kohaliku saksa meeskoori juhatamise. Maaja Duesbergiga tekkis tammikutel eriti soe sõprus ühiste muusikahuvide tõttu. New Yorgi eestlanna on neid palju abistanud uute oludega kohane misel ja ajutiste tööde muutsemisel.

Raivo Tammik valdab vabalt saksa ja inglise keelt, nii pole tal muusikapedagoogia mingil raskesti. Hannoveris elavate kaasmaaliste vastutulekul on ta saanud elektrooni ja klaveriga ajutise kor-teri ja võib vabal ajal komponeerida.

Kristi Tammik elab ajuti-
Järg lk. 7

EPL

Reedel, 31. okt. 1975

Juurdlus

See oli möödunud aasta veebruaris, kui vene opositsioonilise tuumafüüsiku Andrei Sahharovi poolt varem Moskvas kujundatud komitee inimõiguste kaitseks avaldas Aleksander Solzhenitsõni sunniviisilise väljasaatmise puhul N. Liidus üleskutses, milles muu seas nõuti rahvusvahelise tribunali moodustamist ülesandega paljastada Nõukogude ametivõimude kuritegusid. Üleskutses reageerisid kohe mitmed pagulasorganisatsioonid, asudes tegema ettevalmistusi tribunali koostamiseks ja astudes samme vabatahtlike annetuste kogumiseks majanduslike kulude katteks.

Taani parlamendi presiidium otsustas juba möödunud aastal anda tribunalele ruumi Christiansborgi lossis. Otsuse kinnitas tänavu jaanuaris valitud uue parlamendi presiidium. Tribunali enese moodustamine läänse olevate pagulasorganisatsioonide ja idapögenike poolt nõudis siiski oma aega. Oli raskusi nii paneeli koostamisega kui tunnistajate kokkukutsumisega. Mitmed tunnistajad saatsid ainult kirjalikke seletusi, mis äga niiviisi polnud kasutatavad.

Kui tribunalal oktoobri kolmandal nädalal Christiansborgis kokku tuli, kuulus ülekuulamisist toimetavasse paneeli 13 rahvusvahelist rohkem või vähem tunnud tegelast, nagu rumeenlasest prantsuse dramatik Ionesco, nora sotsiaaldemokraatide endine parteisekretär Lie, vana natsidejalitaja Wiesenthal, üks norra kunstnik, üks ameerika kirikuõpetaja, taani ajaloolane jt. Tunnistajaid oli kokku 28, neist enamus vene pagulased, teised muud põgenikud Ida-Euroopast.

Kuna vene opositsiooniline tuumafüüsik Sahharov oli rahvusvahelise kohtumõistmiste algatajaks, sai see Sahharovitribunali nimetus. Ülekuulamisest kestis kolm päeva, 17-19 oktoobrit. Kõrdamööda juureldi poliitilist, ideoloogilist, usulist ja rahvuslikku rõhumist N. Liidus. Üks esimesi tunnistajaid, poolakas Stanisław Swianiewicz, lamas 35 aastat tagasi oma kaaslase poola ohvitseride laipade alla massihämas Katõni metsas Smolenskist lääne pool. Raskelt haavatuna läks tal õhtupimeduses korda laipadehunnikust välja pääseda ja abi otsida.

Swianiewicz kinnitas nüüd, et

need olid venelased, kes vangistasid neli kuni kuus tuhat poola ohvitseri ja hukkasid nad 1940 oktoobris. Tema tunnistus võeti üles tribunali eristungil enne asumist päevakorra põhiteema juurde, milleks oli kuritegevuse uurimine inimõiguste vastu N. Liidus viimase kümne aasta jooksul.

Kolme päeva jooksul esitasid ülekuulatud tunnistajad hulga tähtsaid dokumente ja tõendeid nii ununenud kui peitujäänud elutingimuste kohta N. Liidus. Ülekuulamisega taheti laiendada ja süvendada teadmisi tõelise olukorra kohta N. Liidus, eriti selles osas, mida nõukogude rezhim püüab varjata või maha salata. Teiseks eesmärgiks oli soov laiendada üldist teadust inimeste kohta, kes nüüd on N. Liidu vanglates, sunnitoelaagrites ja hullumajades. Ülekuulamisest ise olid kohati kobavad, pakkudes mitmesuguse väärtusega toormaterjali, mis vajab hoolikat läbitöötamist.

Igatahes olid ülekuulamisest küllalt tähtsad selleks, et aegsasti kohale kutsuda Nõukogude eridelegatsioon Kopenhaageni juba mõni päev enne Sahharovitribunali töölust. Eridelegatsiooni tulek oli kombeeritud Taani ja N. Liidu sõprusühingu kaudu nõnda, et väliselt oli asi korras. Sisuliselt äga võidi varsti nentida, et vene juristprofessorite, psühhiaatrite, füüsikut j. peatähelepanu oli pühendatud sündmustele Christiansborgi lossis ja reageerimisele nende käigule.

Vene eridelegatsiooni juht Tshaikovski püüdis lõpuks selgeks teha, nagu oleksid ülekuulamisest Sahharovitribunali olnud väärtuseta. Tegemist oleval olud üksnes katsega "mürgistada atmosfääri ja vastu tõendada pingelangenemisele Euroopas ja üldiselt maailmas". Delegatsiooni liige vaimuhaiguste professor Nadzharov märkis pahasealt, et "me saame välimalt kirju protestivaldustega inimeste ravimise vastu vaimuhaiglastes poliitilistel põhjustel". "Äga meie saame aru, et need kirjutajad ise on haiged inimesed ja vajavad ravi."

Professor Nadzharovi niisugune avaldus tõendab isendast, et arusaamistega inimõigustest N. Liidus on asi tõesti nii, et rahvusvahelise tribunali juurdlus on rohkem kui õigustatud. A.K.

Helene Lepperi laulustuudio kontserdil esinejaid. Istuvad vasakult: Andres Grosenius, maestro Helene Lepper, pianist Helga Andrea. Seisavad vasakult: Peet Valdas, Helvi Klement, Hillar Loor, Mare Nõmm, Aleksander Piht ja Koidu Ventser. Pildil puudub Berit Christiernin. (EPL-foto Lepper).

Helene Lepperi laulustuudio suurepärase kavaga kontsert

Stockholmi Eesti majas toimus laupäeval, 25. oktoobril Helene Lepperi Laulustuudio kontsert. Selle kontserdiga tähistati pidulikult stuudio juhataja Helene Lepperi 75-ndat sünnipäeva, mis kirjuriade järgi oli suvel, 3. juuni. Heiliksunnikuna võis Helene Lepper samasegelt märkida paari tähelepanu väärtvat 866jumbelit: viiskümmend aastat tagasi, 1925, esines ta "Estonias" külalisena ooperis "Aida". Annerise osas ja ooperis "Padaemant". Paeline osas. Tookord oli ta lavanimeliks Helene Heine.

Ta kaunis metsosopran äratas suurt tähelepanu, järeleand esinemised Eestis, Soomes ja Saksaamaal, samuti raadios. Laulupeadogina asus ta tegevusse kodumaal 1928. aastal – seega ka peaaegu viiekümne aastane juubel. Pagulasaastalt alustas ta oma pedagoogilist tegevust lauluõpetajana Saksaamaal. Rootsis on ta laulustuudio loojana 25 aastat.

Helene Lepperi enda muusikali ne haridus on põhjalik. Ta sündis 1900 Peterburis (neluna Roos), kust perekond hiljem siirdus Harkovi. Ja Harkovi konservatooriumis alustasik Helene Lepper oma muusikalisi õpinguid. Pärast ooperiõppimist Eestisse 1920 jätkas ta õpinguid Tallinna konservatooriumis prof. Sternbergi lauluklassis. Samal ajal õppis ta erapõetaja W.A. Malama juures, kes varem oli olnud lauluõpetajaks Peterburi konservatooriumis.

Tallinnas oli ta veel Armanda Degli Abbatti õpilaseks, kus tutvus lähemalt itaalia laulukooliga ning täiendas neid teadmisi hiljem prof. Ferrari stuudios Milaanos. Saksaamaal õppis ta Berliinis prof. Eily Recke juures ning oma lauluõpetaja riigeksarind sooritas Berliini konservatooriumis.

Kontserdi kavajal rikkalik ja huvitavalt mitmekesine. See koosnes 15 etteastest (kokku ligemale kolmkümmend laulupala) ja kestis üle kahe tunni. Nii ulatuslikku ja vaheldusrikka repertuaariga kontserdi vokaalsolistidega pole meil hulgal ajal olnud, kui kõrvale jätta koorikontserdid. See sisaldas heilloomingut nii klassikult kui ka kaasaegselt, nii kodumaisest repertuaarist kui ka välisaurite loomingu, soololaule ja ooperiarialid, nii duette kui ka tertsette, lõpetades hoogsalt efektse kvintetiga ja kooriga Mozart ooperist "Così fan tutte".

Tundus, et stuudio lauljuurid kava teostamisel pandid välja oma

parimad suutmisid, et tänada armastatud maestrot. Ja see õnnestus neil: kontsert oli kujunenud ainult pidulikuks austusavalduseks Helene Lepperile ja juubelitsunnipäeva puhul, see oli ühtlasi sügavaks elamusseks esinejale endile, nende õpetajale ning ka meile, kuulajale.

Hea, hingestatud ettekanud muusika on suur seesmine rõõm nii oojale kui ka kuulajale, andes edasi inimtunnet sügavusi, esitades meeleolusid ja emotsioone. Muusika võlujõust loodi legende juba lildsetel aegadel.

Kava teostamisel võtsid osa: Berit Christiernin, Helvi Klement, Mare Nõmm, Koidu Ventser, Andres Grosenius, Hillar Loor, Aleksander Piht ja Peet Valdas. Klaverisaade – Helga Andrea.

Enamik esinejast on meile tuttav, oleme neid kohanud solistidena avalikel esinemistel, kontserdil ja seltskondlikel kokkuvõtetel. Tunnenne siirast rõõmu nende esinemiskultuuri pidevast arengust ja kunstilisest küpsusest. Sila kuuluvad Helvi Klement, Koidu Ventser ja Andres Grosenius.

Mare Nõmm, Aleksander Pihta (tundud ka inuuka näitlejana) ja Peet Valdas oleme kuulnud ainult laulustuudio kontserdil – nähtavasti on lauluharrastus nelle vaid sadamelähedaseks hobiks. Berit Christiernini kuulsin esmakordselt sellel kontserdil. Verivärskeks debütandiks oli Hillar Loor, kes esines aariaga ooperist "Võlulõõst".

Raake pähkel pureda noorele algajale, aga ta sai sellega kenasti toime, üllatades kuulajaid oma jõulise häälematerjaliga (bass-bariton), muusikalusega ja sundimatuult vaba esinemisega. Kui tal on pärisalt huvi ja hoolt üle ala vastu (ta huviks on seni olnud klaveri ja orelimuusika), võib ta areneda

uueks, lootus andvaks solistik. Eeldusi selleks näib tal olevat.

Kontserdi kavast kõitsid meile tähelepanu ja haarasid kaasa elama terve rida helilinde, alates hooga, elamusliku avapalaga – duett ooperist "Figaro pulm" Helvi Klementi ja Andres Grosenius esituses. Edasi tertsett ooperist "Così fan tutte" (Helvi Klement, Koidu Ventser ja Andres Grosenius). Soololaulest Koidu Ventseri ettekandes kavadin ooperist "Sevilla habemeajaaja" ning Helvi Klementi laulud Vetiku "Laul sõnataja õiest" ja Juhan Aviku populaarne "Kõljutatus".

Edasi Andres Grosenius esituses aaria ooperist "Don Juan", samuti Koidu Ventseri ja Andres Grosenius esituses duett ooperist "Simson ja Della". Ning muudugi kontserdi lõppuala kogu ansambli ettekandes. Publiku kiiduvõludused olid sageli kestvad ja kordamisi nõudvad, kuid neid me arusaadavalt ei saanud – esinejate töökoormus oli niigi pingutavalt suur.

Suur töökoormus oli ka Helga Andreael, saata eripalgelisi ja eritemperamentidga laulusoliste. Kõik laabus läbimisti sujuvalt ja heatujuulise.

Kontserdi lõppedes aplodeeriti lavale maestro Helene Lepper. Õpilaste tänaja õnnitlussõnad lalle ütles Andres Grosenius koos Hillellemiga. Elmar Pettal andis üle Kultuuri Koondise auadressi ja kingitusena Juhan Aviku "Eesti Muusika ajaloo".

Sõna võttis ka juubilar ise, tänades temale osutatud tähelepanu ja austuse eest. Ta kinnitas, et temale oleid tänuksõnad kuuluvad õieti muusikamuusale, kelle austavalt teenrid tahavad olla nii stuudioõpilased kui ka ta ise.

Pärast kontserti pakuti külalistele vahuveini ja juubilarile lauldi "ta elagu!"

Ed. Reinberg

EESTI PÄEVALEHT

Eestiska Dagbladet

Peatoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Teilmispostigiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete postigiro 00 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Teilmisshindad:

Aasta kr. 187:—
Termin (4 kuud) kr. 68:—
Kuu kr. 18:—

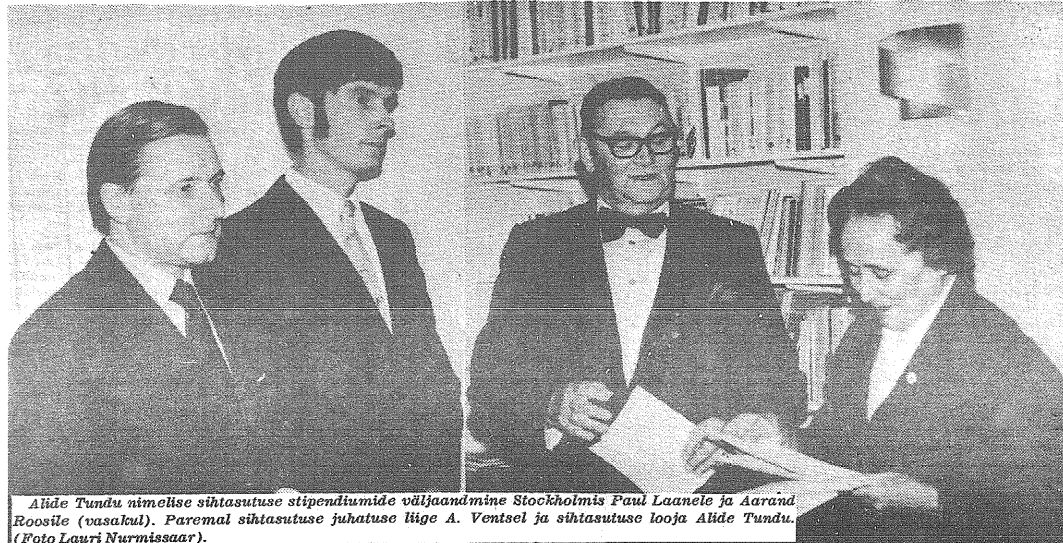
Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kuriers
Tryckeri AB Eskilstuna 1975

Orgide kongress

Organisatsioonide kongress
toimub laupäeval, 1. nov. Stockholmi vanas riigipäevahoones ja avatakse täpselt kell 10 ministe Anna-Greta Leijoni poolt.

Alide Tundu nimelise sihtasutuse stipendiumide väljaandmine Stockholmis Paul Laaneto ja Aarand Roosile (vasakul). Paremal sihtasutuse juhatuse liige A. Ventsel ja sihtasutuse looja Alide Tundu. (Foto Lauri Nurmissaar).

Õnnelikud ja õnnatud päevad rahvapärimuses

Rahva vana usk moodustab tohutu kogumiku rahvaloomest, milles ei ole mõeldud isegi nädalapäevadeid. Kui vaadelda sellist ainet, siis leiame igale päevale omistatud tükkepidamisi. Melesse tuleb esimese päeva pühapäev ei ole mitte saanud alguse ristiust, vaid juba enne seda on pühapäev eksisteerinud, nimetatud sageli ka "päikospäevaks". See on tulnud meie ajaarvamise keskpaika, s.o. juba pagamata poolt.

Juulide sabati ehk hingamispäeva kõrvale. Sabati pühitseti nädala viimse, pühapäeva aga nädala esimese päevana. Kui "sabat" tänapäeva juulide elus on taandunud, siis seda tugevama kohal püsib pühapäev, eriti ristiust motiividel, Kristus tõusis hauast nädala esimesel päeval.

eestlased peavad pühapäeva õnnelikuks päevaks. Kõigi töökeeldude kõrval sel päeval tohib rahvauskumuste kohaselt pühapäeval ometi minna jahile ja kalale. Aga nagu juba pühakiri ütles, on Jumal hea päeva kõrvale ka halva päeva seadnud ja nii on pühapäevale järgnenud esmaspäev üks nendest. Põhjuse selleks on andnud reaalmuudatustest ajajõu, et vanal ajal hukatud esmaspäeviti roimareid ja rahvausundilist olevat hunt sündinud esmaspäeval.

Vanasti ei mindud esmaspäeval kosja, veel vähehaulatati kedagi või peeti pulmi, ei viitud mõrjast tema unde elukohta pelgemahe koju ega ristiud last. Leiti koguni, et esmaspäeval sündinud laps on elus õnnetu inimene, peale selle edev ja laisk. Teda ei kõlba panna karjaseks ega täisealiseks ei õnnestu neil loomade ostad ega müügid.

Nooriku, keda esmaspäeval kostatakse või teenitajadruku, kes siis oma töökohtale tuleb, sõõb hunt. Esmaspäeval ei tohtunud alustada mingit uut tööd ja kodustest tubastest tõdtest olid keelatud õmbimine, rõivaste ja pastiate pakimine, pastila, pitsa- ja muu teravilja külv, kartulipanekut, helna niitmist, rukkide ja tšuvilja lõikust, vilja kokkupanekut, maa kündi ja lisaugust muud põllutööd. Karja ei lubatud esmaspäeval kevadel

esimest korda välja lasta, suvel alata kodu lõunakäimist ja sügisel lauta kinnipanemist. Nii veel rida muudki karjandusega seotud alustamisi.

Soovitati sel päeval alnult selnapragude savitamist, helna kokkupanekut ja vedu. Ka usuti esmaspäeval juhtunu järele kogu nädalat. Kes esmaspäeval sai peksta, sai seda kogu nädala, kes laenab raha esmaspäeval laenab seda kogu nädala. Kui sajab esmaspäeval, sajab kogu nädala. Õnne eemustas esmaspäeval ämbliku nägemine rõivastel, vilna saamine ja unenägu.

Sellevastu oli aga teisipäev õnnelikuks päevaks, mil võis kõike alustada, töid kui reise, lepinguid sõlmida ja ka karjalaskepäevaks oli teisipäev. Kolmapäev jällegi oli õnnetu päev. Vanasti hukatud jällegi kolmapäeval vange. Kui nädal oli vihmane või lumesajune, siis arvati, et vähemalt kolmapäeval tuleb lius ilm. Oli nädal olnud kauni ilmaga, sadas kolmapäeval. Milline oli kolmapäev kuu loomisel, selline ilm pidi olema kogu kuu.

Kolmapäeva ja laupäeva kutusid pudrupäevadeks. Kolmapäeval keedeti harilikult tanguputru, mida sõõdi hapulimaga, või silmas, või valmistati ka kaalikaleent.

Taarusulistel oli neljapäev püh. Ka germaaniast, kelle juures oli neljapäev pühendatud Donarile ehk Thorile. Sellest tuntuks meilgi neljapäeva paralleelina "toorupäev".

Lähtudes kaugematest aegadest oli neljapäev muiste ohverdamise, arstimise, kohtupidamise, koostamise ja koimise päevaks. Peamiselt ristiust mõjuksel kääritati neljapäev hiljem nädalisse päevaks, millest usuti, et siis liiguvad pahad vaimud ja isegi kuradid.

Kõige püsivam õnnetu päev rahva uskumuses on kindlasti reede. Sile ei tohi alata ega lõpetada ühtki tööd. Reedel sündinu elu on vilets, reedes vasika ja varsa sõõb hunt, reedega algav aasta on õnnetu tuues ikaldust, uphust ja muid hädasid, reedel naerjad ja lärmitsajad saavad tunda muret ja kurbust.

Vastavalt kuu kasvule ja kahanemisele on ehk heinanäidu edu või takistused. Reedel peetakse sobivaks tarbepuude raiumist, vana kuu reedel savitatakse ahje, et ka-haneksid kilgid ja prussakad, hävitatakse kirpe ja arstitakse hai-

gusi. Kui reedel sajab vihma, sajab ka pühapäeval.

Indo-euroopa rahvastel oli reede pühendatud peajumala naisele, roomlastel Veenusele, germaaniastel Freyale. Sellest ka päeva seksakeelse nimetus "Freitag". Algu olnud reede koguni õnnelik päev. Katsutagu aga veel mõnele tänapäevalgi selgitada, et reede ei ole õnnetu päev!

Laupäev, pudrupäeva kõrval veel ka pesupäev. Eestlastel ja meie naaberriikidel juba paganaajal tuntud pesu- ja vihtlemispäevana, millel olnud algu ka usundiline puhastuse tähendus. Laupäeval alustati vanasti meelasti mitmesuguseid töid lootuse nendest õnnestumisest ja kiiresti valmis saamisest. Eriti soovitati oli laupäev kolmiks.

Laupäeva nimetati veel "poolpäevaks" ja "poolpühaks", kuna see oli kristliku nädala viimse päev enne pühapäeva, mille õhtupoolik, pärast kirikukellade helinat, enam ei tõotatud. Pärast kiriku-kella helinat tõotamist peeti kuradi teenimiseks. Isegi vihtlemine saanis oli siis keelatud, kuna veidi muutvat sel juhul vereks ja kurjad vaimud tulevat kimbutama.

Lähtudes meist rahvauskumustest on nädalas neli õnnelikku päeva — pühapäev, teisipäev, neljapäev ja laupäev, kuna õnnetuks peeti ülejäänud kolme päeva — esmaspäeva, kolmapäeva ja reedet. Pühapäeval töötamise karistus aga hakkas kehtima juba laupäeva pärast lõunat.

E. VRAGER.

Sai kõrgeima hinnangu

Heldi Klamas, eesti titlaraps, kes õppis Ontario Kuninglikus Konservatooriumis Stella Kersoni klaveriklassis, sai esimese õppeastase kõrgeima hinnangu Ontario provintsi valitsuses, saavutades 95 punkti. Selle tulemusena eestlasele hõbedamedal koos stipendiumiga.

H. Klamas oli EKK Kontserthoroo stipendiaat viimasele märtsikuu, mil taile anti dr. S. Meema ja R. Kaimre ühine stipendium.

Göteborgi ülikooli meditsiinitöötajate fakulteedis promoveeriti doktoriks Mart Suurküla.

Televisioon kodumaal

Eesti Televisiooni- ja Raadio-komitee esimees Raimund Penu andis ülevaate nõukogude ajakirjandusele televisiooni olukorrast. Eesti televisiooni jaam pidas tänavu nimeit juubelit, kuna esimese saade läks eetrisse 18. juulil 1955.

Saateid antakse Eestis kolme kanalil kaudu, kokku 23,5 tundi. Selle hulgas on poolteist tundi värvusaateid. Raimund Penu märkis, et Eestis on mustvalgeid televisioone ligemale 350 000, värvustelevisioone umbes 8 000. On suhteliselt tavainne, et mõnes perekonnas on kuni kaks televisiooni. 1980 suundutakse täielikult värvusaadetele.

Pühapäeval, 5. oktoobril pühitseti Vancouveri Eesti Ev. Luteri usu Peetri kogudus oma veerandaaja aastast eksisteerimist. Seks puhuks oli kogudusele külla sõitnud EE LK Kanada praostkonna praost Karl Raudsepp, Montrealist.

Rootsi elustandard pole kõige kõrgem

Bertil af Ugglas analüüsib "Svenska Dagbladetis" väidet, et Rootsi omavat maailma kõrgeima elustandardi. Tema artikli aluseks on moderaatide töögrupi uurimus.

Marginaalimaks on Rootsis kaugele kõrgem kui mujal. Selle tõttu läheb inflatsioonihulki üha suurem osa rootsi tööliste palgast maksuks. Palgastõstmise muudab järjekulit tööliste reaalissetulekut hoopis vähe — või üldse mitte. Rootsi tööline talub selle tõttu ainult 50% sellest inflatsioonist, mis mujal on veel talutav. Rootsi tööline pole saanud peagu üldse tõsta oma reaalseid ja kasutatavat sisse-

tulekut alates aastast 1970, kuigi ta nominaalne palk on tõusnud u. 50%, reaaltulu on olnud u. 2%.

Saksamaal ja USA-s on toimunud väike reaaltulu juurdekasv. Kanadas on olnud tõus 20%, Prantsusmaal, Hollandis ja Šveitsis on olnud see 12–15%, mida tuleb pidada normaalseks.

Rootsi tööliste palgastõstmisest läheb 2/3 marginaalmaksuks, Prantsusmaal on see ainult 7%, teistes maades umbes 1/3. Rootsi perekond peab saama 30% enam palga, et ta elustandard tõuseks 3% võrra. Rootsi peab hoidma oma inflatsiooni palju madalamal kui teised riigid, kui tahetakse ära hoida elustandardi langemist.

Ometi mõistab Rootsi maksusüsteem kogu aeg inflatsiooni kasvamist. Ei ole ka enam olemas reaalseid "rauni" palgade tõstmiseks läbirääkimiste teel.

Kui arvestada tööliseperekonna reaalseid sissetulekut, mida ta ise saab kasutada, siis on USA ja Kanada tööliste elustandard u. 1/3 võrra kõrgem kui Rootsi oma. Rootsi asub üheksast maast kolmandal kohal, aga temale tona liigidele jõuavad tööliseperekonnad Hollandis, Norras ja Šveitsis.

Artikli autor väidab lõpuks: "Niikaua, kui meie ei katsu pöörata ümber meie maksupoliitilist arengut, peame arvestama asjaolu, et materiaalne elustandard tõuseb kiiremini teistes riikides ja läheb meie omast mööda. Inflatsioon on raskem kontrollida. Töö-turu partneritel puudub vabadus kookulepeteks. (EPL/AJ)

Liiklusõnnetus Long Islandil

Laupäeval, 11. okt. juhtus raske liiklusõnnetus Long Islandil sõbral eesti perekonnas külas viibinul Toomas Kõivikul.

Olles teel autoga libises masin vihmast libedal teel vastassuuna teele, pörgates kokku vastasuutva autoga juhtpoolsele küljele, kus istus Toomas Kõivik. Kokkupõrkest sai autot juhtinud T. Kõivik raskest vigastusi. Ta toimetati õnnetuskohtelt raskes olukorras Smithtowni haiglasse Kaasasõit-nud neli, kellel auto kuulus, pääses imekombel kergemate krümu-stustega. (VES).

600:-

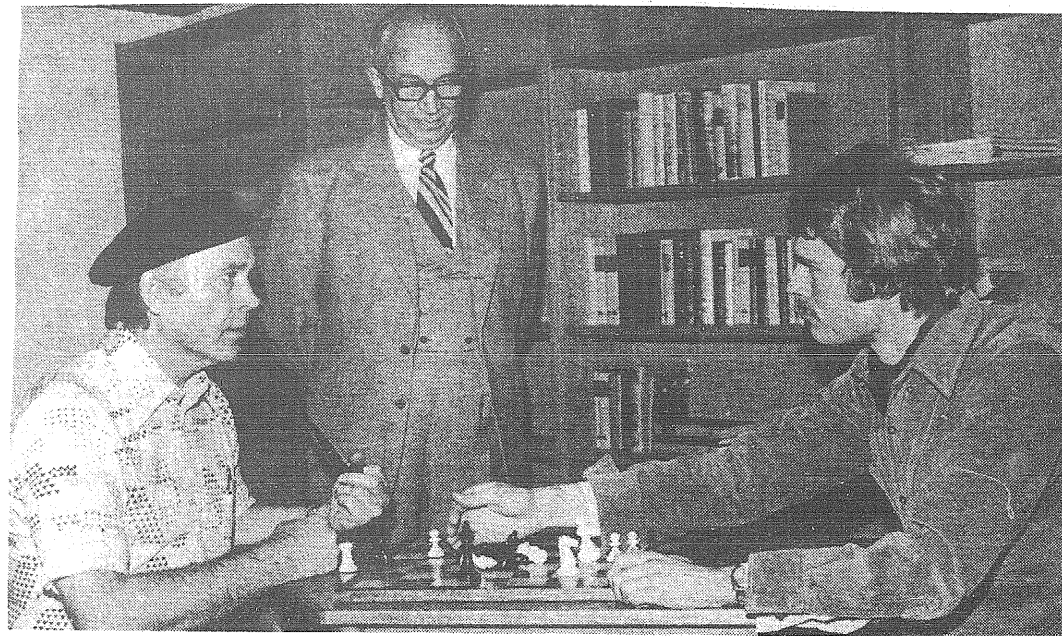
Teie vana televiisori eest, olgu see nii vana kui tahes, kui ostate 26" värvus-TV: TELEFUNKEN, B & O, GRUNDIG, LUXOR, LÖWE või PHILIPS.

Just praegu müüakse odavalt ka stereo-seadmeid. Helistage veel täna tel. 45 13 00 või 45 13 50

Eestlased ostavad tavaliselt TELEFUNKEN'i

normaals radio & elvaruhus ab

Svandammsplan 2, MIDSONMARKRANSEN

Steen Hugo Raudsepa komöödiast "Roosad prillid", mille esitab Pinna Stuudio Sõdra Teatris laupäeval, 8. nov. kl. 19 ja pühapäeval, 9. nov. kl. 17. Pildil Koorits (Aleksander Pihl) ja Bordonossov (Lauri Nurmisaar).

saar) malemängu juures tülitsemas: Bordonossov on vihane kaotuse pärast. Mängu jälgib Matson (Ago Pärtel).

(Foto Lepper)

Mikenberg ähvardas lendurit

LONDON (EH) — Vene Londoni saatkonnas teeninud ja Inglismaalt lahkuma sunnitud saatkonna "teise sekretäri" Mikenbergi ja tema "vägitagudest" on sattunud üks asja inglise ajakirjanduse kaudu avalikkusse.

Nimelt spiooniprotsessi kaudu Mold'i Krooni kohtus, Põhja-Wales'is, kus süüdingi istus endine Vulcan-pommitleniuki lendurleitnant Alastair Duncan Smith, 34 aastane.

Omavahelises ülestunnistuses, eitades äraandmist, mida endine lendur ka ei sooritanud, selgus, et oleval käinud mitmes välisriigi saatkonnas lenduritööd otsest ja läinud siis ka ühe egiptia seaduse Vene saatkonda.

Teda võtnud käsle tuntu R. Mikenberg, pakudes alul suuremat summat alikäemaksu ja siis teinud lendurile ettepaneku hakata vene spiooniks. Ta ähvardanud nii esimesel kohtumisel kui ka hiljem mõrvata lendurit, tema naist ja lapsi, kui ta ei nõustu. Mainitud ka, et nõudest peale olevat tal lga minut "saba taga".

Nagu varem Eesti Päevalehes teatatud, on Ralf Mikenberg eestlane, kes oli Inglismaa-estlastele hästi tuntud "suhtlemise" organisatsioonina ja püüdis kõikjal kontakte luua. Ta sunniti Inglismaalt lahkuma.

Kuidas võib end tunda võhivõõrana võõral maal

Seoses Wilhelm Mobergi väljandradaide näidendi "Din stund på jorden" etendusega Kuninglikus Draamateatris 1987 on näidendi kavavähihulgas kirjutatud artikli teiste hulgas August Mälik ja vaatleb selles emigratsiooni ja põgenikeprobleemi. Toome allpool selle huvitava ja sõdamilku kirjutise tükke.

Ma kohtusin oma esimese emigrandiga väliskes suvituslinnas Saaremaal. See oli pikakasvuline keskne hällis ülikonnas rootslane. Ta viibis seal suve. Aga kui suvitajad sügisel lahkusid igatüki oma poole, jäi ta alles. Ja siis saadi teada, et ta tahtis sinna jääda — teadmatusel põhjustel ei saanud ta omaste juurde tagasi pöörduda.

Ta jäi alles. Kõnitsid küll sügis-kollases pargis, piki tuulist rannateed. Tal ei olnud peagu keellegagi rääkida, sest ta ei osanud keelt. Aeg veeres ja varsti ei mõtelnud keegi enam temale, sest igatüki oltid oma mured. Võib-olla liikus mõni põgus mõte — on kurb, kui inimesed ei saa enam koju minna. Aga see oli ka kõik.

Teati muldugi, et vanadest aegadest peale oli leidnud inimesi, kes seiklushimust või olude tõttu oltid maha jätnud oma kodu ja maa, et asuda elama kuhugi kaugale. Vahel toimus see massiliselt — prantslastel kolisid Quebeci, buuriid Lõuna-Aafrikasse, rootslastel Minnesotasse ja inglased kõikjale kogu maailmas.

Aga nad ei sõitnud tavalliselt üksinda. Nad sõitsid vabatahtlikult, lootusega heledamale ja paremale tulevikule. Kuid pärast maailmasõda juhtus midagi muud. Sajad tuhanded inimesed põgenesid oma kodumaalt, et ennast päästa ja leida kuskil peavarju. Nii toimus Keel-Euroopas, aga ku mujal: Inimesed põgenesid teisele mandrile, teisele maaile ja siin Põhja-mall eriti Rootsi. Ja mina olen üks neist.

Sa arvad, et ma võiksin sulle rääkida, kuidas on olla emigrant.

Mitte päriselt. Mitte enda kohta. Kõik muutub aja jooksi, aeg ravib kõik haavad. Aga siis tekivad uued raskused, uued sisemise puudujärgi nähtused, mis võivad hakata kasvama ja muutuda tülilaks.

Lähtekohad ja võimalused on ju väga erinevad — eri maadel ja eri pagulasistatuse puhul. Lapsed ja

noored elavad protsessi hoopis teistmoodi läbi kui vanemad, eriti päris vanad. Uuel maal üleskasvaval põlvkonnal pole seljatega rikutud elu. Nelli pole kohanemiskasvust, sest nad kasvavad otseselt uue elupaiga oludes. Ilma et muutu da võõraks oma päritolule, katsu vad nad teadlikult rühkida edasi, et kõige paremal viisil ja hea ettevalmistusega tungida ellu.

Vanadega on hoopis teisiti. Nad on liiga palju kaotanud. Ja nelli on liiga vähe jõudu ning aega alles, et teostada uusehitust. Kui nad pealegi on üksildased, siis võib kõik kujuneda väga traagiliseks. Kui näiteks vana ema, kes on kaotanud oma poja sõjas, oma kodu põgenemisel, oma tütre koos lastega pagutuel õhurünnaku puhul, satub üksinda vanadekodusse nagu eksiteele sattunud, ülearune pakk. Ta ümber on ainult võõrad inimesed. Ta ei oska nende keelt, välja arvatud Jeesus Kristus ja Aamen. Ta on rõõmus neid sõnu kuuldes, kuid seda on liiga vähe. Ta on seai — ta elu on kaadunud, aga kaotused ja kolemad mälu pildid põletavad ta rinnas.

Võl nagu Josephsoni Dr. Meyer — inimruse purustatud eluga. Vaenelaps võõras õises metsas, kelle mõtted ja mälestused on nagu kurtvad hääled, nagu eksinud sädemed tuleseme kohal, lakkamatult valutavad haavad.

Nii võib juhtuda mõningatega. Eriti vanadega, kes on kannatanud liiga palju.

On muldugi ka teisi, vahepealseid. Perekonnaitsa koos perekonnaga. Vallalised tööjõulised, elujõulised inimesed. Kõik, kes tahavad jätta maha kaotused ja alustada otsast peale.

See pole ühtlane mass, mida saab asetada ühise nimetaja alla: emigrandid. Nad on individid erinevate omadustega, erineva kutseoskusega ja töövõimega. Ja eri maades, eri inimeste hulgas võivad nad muutuda väga erinevaks.

Emigrant-helliojal on raske, kuid ta võib endale alati hankida pisut noodipaberi, kui tal on sinna midagi väärtuslikku kirjutada. Tislar võib hõõvelada. Maailja võtab pintsi. Mida teeb põllumees — ta leiab ka midagi. Nad on alguses kõik oma võõruse ja keeleos-

kamatuse tõttu takistatud, aga nad leiavad varsti oma tee. Humanistidel on raskem, samuti advokaatidel, õpetajatel, näitlejatel ja kõigil, kelle kutse nõuab keeleoskust. Uue keele puhul on nad alguses nagu halvatud ja siis peavad nad alustama millegi uuega, alustama algusest ja see pole alati kerge.

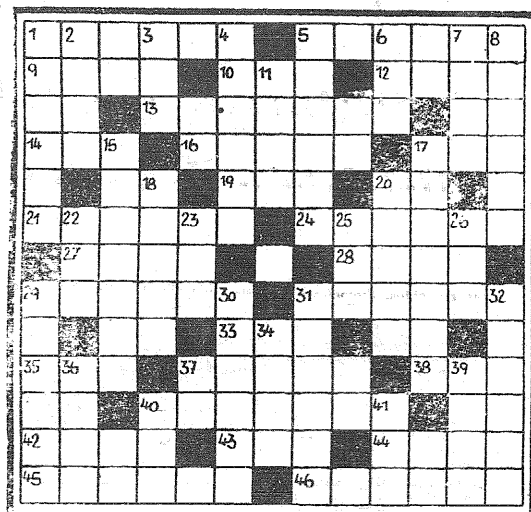
Igal juhul korraldub materiaalne osa pikapeale kuidagi. Aga meele elus pole leib alutõhtis, kuigi sel on ka võid või muud. Lõpuks tähendab sisemine elujõud kõige rohkem. Selle puhul pole emigrantidel kerge. Nad kannavad kahekordset koormat. Kaht elu: ühest on nad lahti kistud ja teist pole nad jõudnud teostada. Heal juhul kasvab elutunne ja emigrant saab juured alla, kuigi need on enam või vähem rikutud.

Aga kui emigrandi elu ebaõnnestub, kui ta kohtab umbuskust ja jahedust, siis kaotab ta soovi midagi ette võtta. Ta tunneb end olevat uuesti "displaced" — nagu tundmatus jaamas, kust ei lähe ühtki rongi. Ta tahaks meeleldi uuesti põgeneda — eemale tõelisusest ja elust. Ta teeb seda — ta hakkab elama minevikus. Mälestuste Shangri-las, mida pole enam. Ja siis on ta samas olukorras nagu Mobergi Mr. Carlson — maailma suurima mere kohin jääb lapsepõlve aja vulna varju. Ja tõeline elu tundub mõttetu.

Kuid see ei tarvitse nii olla.

Tänapäeva tõelisus ja normaalne elujõud ei tohi jääda alla kaotuste nukuks. Emigrandid peavad ehitama oma maja tundelike taladele, mil on palju nn. materjale liiviga. Aga kui nad suudavad alies hoida oma kultuuripärandit ja eluväärtust, mis nad kodust kaasa on võtnud, ja kui nende uus miljö suhtub neisse nii, et nad tunnevad olevat kaasas uue ühiskonnas, siis leidub mulda, millesse juuri ajada, elada, tunda kokkuvõlvust uuega — ja elu areneb niilelde normaalselt.

Seda peame me tegema. Muldu see ju ei lähe: Nõutusega ja juure-tusega, nagu oleksime üha teel kaotuste ja ootuste poole. Missuguse ootuste poole? Nii nagu Becketti näidendist oodatakse "Godot", kes ilalgi ei tule. Kuigi võiks arvata, et suurem osa emi-

Ristsõna 27

Paremale: Rikk Aasias 6 peamisel jõululaual 9 erk 10 tekib keemilisel 12 mõõdundu päev 13 lugu pidama 14 temal 18 täht, diiva 17 sadama kinnitatud kaljusein 19 külm aur 20 keemiline märk 21 kaunid lilled 24 tänav Tallinnas 27 enesest 28 Verdi ooper 29 virgad 31

prises 33 assistent 35 tüntud elek-trifirma 37 veest ümbritsetud maa (om. kääne) 38 raba 40 kuulsaim stepitantsija 42 naisloevus 43 on (saksa k.) 44 mägude määg 45 tegev 46 baasid.

Alla: 1 vanim 2 suvituskoht Eestis 3 tee lahti 4 mahapagutatud 5 visatakse tarvitamiskõlbmatuid asju 6 hinnang 7 naise nimi 8 pikali olema 11 osariik USA-s 15 Praegu Eestis ilmuv kultuur-ajakiri 17 kants 18 meessõna 20 naise nimi 22 välisriik 23 ferment 25 kevadkuu 28 liha liik 29 riik Aafrikas 30 kääne 31 suvituskoht Tallinnas lähedal 32 arter (mitm) 33 nius 38 eremiti 37 kaks ühesugust 39 rootsipärane mehe nimi 40 ameeriklaste hüüdnimi 41 lennuvõimetu lind.

grante, ka Mr. Carlson Ameerikas, on teda kohanud. Temaga rääkinud, saanud lohutut ja head nõu ja on niimoodi edukalt oma olemasolu kindlustanud. Ja selle üle võime me ainult rõõmsad olla.

Göteborgi Eesti Seltsi esimees Evald Lilleste (keskel), temast paremal pidukõneleja August Jakobson Borärist ja vasemal abiesimees Elmar Aibast, seismas seltsi 30. aastapäeva pool seltsi lipu ja embleemi ees. (Foto Kopler).

Göteborgi Eesti Selts pühitses 30. aastapäeva

GÖTEBORG (EPL) – Göteborgi Eesti Selts tähistas oma 30. tegutseda juubelit laupäeval, 18. oktoobril Munkbäcksi seltskondlikes ruumides. Juubellepeest võttis rohkesti osa nii seltsi liikmeid kui teisi külalisi. Peo aktuse osa algas seltsi esimehe Evald Lilleste avasõnaga. Ta tervitas külalisi ja andis lühida ülevaate seltsi tegevusest.

Aktusekõne pidas Boräsi Eesti Seltsi esimees August Jakobson, kes oma clavara sõnavõetus vaates meile lähemat ja kaugemat minevikku: meie lühikest õnnelikku iseseisvust, okupatsiooniga ja praegust olukorda paguluses ning

organisatsioonide tegevuse tähtsust eestluse säilitamiseks.

Kaugema mineviku kohta tähendas kõneleja m.a., et Eesti oli põllumajanduse maa. Olig ajal, mil eesti pärisrahval oli lubatud ainult maal elada ja rasket orjastööd teha. Kuid pidi armastava eesti mehe ja naise sihtus, nende austus ja töökus viisid eesti rahva aastasadade jooksu vastu iseseisvusele. "Samasugune vaim viib meid kord ka kodumaale tagasi, lootes kõneleja.

Juubilarit tervitasid: A. Jakobson – Boräsi Eesti Selts, pr. K. Mikk – Alingsås Eesti Selts, Ago Kliver – Esinduse Göteborgi Üldkogu, Gerh. Peet – Eesti Komitee Göteborgi Osakond, pr. S. Tomson – Põhjalähtred – Kalevipoeg, Lipkond, V. Kolk – Tallinna Lipkond, V. Randmaa – Göteborgi Eesti Maja, V. Põlder – End. Eesti Politeiametnik Kogu, pr. T. Põlder – G.E.S. Naisring, J. Pakk – G.E.S. Bridzhing ja J. Hansen – G.E.S. Näitering.

Kirjalikult tervitasid seltsi liikmed peatoimetaja Juhan Koka ja ooperilauljanna Ida Loo – Tallinn, Helsingborgi Eesti Ühing, Göteborgi Eesti Naiskõr, Göteborgi Eesti Meeskõr ja Eesti Päevaleht.

Seltsi peakoosolekul 22. veebr. 1975 otsustati seltsi liikmeteks valida seltsi teenelised tegelased Evald Lilleste, Hartvig Engso ja Jüri Hansen. nendele andis diplomaadile abiesimees Elmar Aibast. Seltsi varasemad liikmed on: kadunud min. Jaan Lattik, Juhan Koka, Ida Loo – Talvari, kauaaegne seltsi esimees, kadunud Martin Pommer ja Arnold Ojari.

Edasi kinnitas esimees Evald Lilleste rinda seltsi teenetemärki selle liikmetele, keda juhatus oli otsustanud hinnata nende tegevuse eest seltsi elu edasivõimise. Teenetemärki said seikord: Alma Imhof, Helmut Laanemets, Mert Nõmm, Rosalinde Alse, Ella

Kuokkanen, Benita Suu, Arri Kaar, Maimu Sooru, helju Broberg, August Tamm, Matti karisaar ja Helno Pahtman. Varem on väljastatud 34 teenetemärki.

Seltsi juure asutatud Martin Pommeri nimelisest mäkestusfondist toetuste väljandmisel laulurupile "Hämarik" ja õpilastele Maria Rohtlae ja malle Sassanile toetust. Sellekohase motivatsiooni luges ette zhürli liige Elmar Aibast ja seltsi esimees Evald Lilleste andis kohalolevatele preemiaaajale üle ümbriskud koos aadressideta.

Aktuse lõppsõna ütles abiesimees Elmar Aibast, ütles kõneleja, tervitaja ja publikut ning personalia Maria Soovik (peapeenlane), Alma Imhof, Ella Kuokkanen, Erika Letmetsa, Olga Soomerit ja Ksenia Kolki – nende virgal tegevusel oli kaetud rikkalik toidulaud. Tänuühaks sai igatks kimbukese lilli. Tänuvõõruska eest hoolditset Pili – juss (Justin Saluäär) ja Rein Lepik. Lõbus pidu kestis südaööni.

"Juubelaastat" kuuluvad Göteborgi Eesti Seltsi juhatusse: Evald Lilleste (esimees), Elmar Aibast (abiesimees), Helmut Laanemets (sekretär), Mart Nõmm (abiesimees) ja lastesuvekodu tolmkoma asjaajaja), Hartvig Engso (Laeur), Matti Karisaar (lastesuvekodu tolm. esimees) ja Edvard Aasa (ametita liige).

Revisjoni – Komisjoni kuuluvad esimehena Henn Jõgis ja liikmed Johan henning ja Avo Kliver. Seltsi naisringi tegevust juhib Maria Soovik, Näiteringi tegevust Helno Evert ja Bridzhingit tegevust juhib Endel Kriisa. Seltsi on õritatud ruumid Göteborgi Eesti Majas ja lastesuvekodu "Valgerama" oma majade ja krundiga Ugglarpi. Suvekodu töötab igal suvel üle koormatusega.

• Balder Jaan Kes on loll

Rein Maikell andis mulle kõigepealt joogi, endale valas muidugi ka, mekutasime siis seda kahekesi, kuna proua Maikellil oli tege- mist mujal, tolmestas vist kõõgis.

Klaasid said tühjaks, siis kutsus majahärra mind oma raamatukokku, tahtis näidata, mis ta biblioteegis on. Võttis riulilt ühe ja teise kõite ja küsis minu, kas ma seda lugesin olen. See tundus nagu minu eksamineerimisena, aga ma ei hakanud valetama, et ojas, olen küll, vaid vastasin, et pole mitte. Tänapäeval ei ole see häblasi, kui sa kõiki raamatuid ei ole lugesin, sest neld on ju nii palju, et keegi ei jõuagi kõiki lugeda. Aga Rein Maikell kukkus minu vastust kuuldes kiitma, et see on haruldasele põnev teos, seda teie peate küll tingimata lugema. Hakkas nagu uurima, kas mind huvitab ajalugu, teadus, usuteadus, reistlood, memuaarid, luukirjandus... Ma ei võinud endast niisugust muljet jätta, et olen huvitav inimene, sellepärast vastasin, et ma olen kõigest huvitav sedamööda, kuidas ühel või teisel ajal huvitavat leidub. Ta tõi siis mitmesugustel aladel raamatuid välja, pani lauatele ja ütles, et neld teie peate kindlasti lugema. Viimaks oli seal suur kuhil üsna kõhukaid kõiteid.

Sis tuli proua Maikell ka sinna ja ütles, et ta peneb need raamatud kandelokti, ühte vist ei mahu, tuleb panna kahte.

Asi hakkas mulle ilmekuma tunduma ja ma vaatasin talle küsi va pilguga ja ta ütles mulle siis:

"Võtate kahe käe otsa, mis see mehel kanda on."

Ta teadis, et ma tulin bussiga, mitte oma autoga.

Rein Maikell ütles: "Ma võin teid koju sõidutada."

Ma hakkasin vastu sõidama. Mitte kojusõidutamise, vaid raamatute vastu. Ütlesin:

"Oh, ei..."

Aga majahärra sõnas: "Minu põhimõte on niisugune, et raamat ei ole mitte riulil seisamiseks. Ta peab kogu aeg käigus olema, käest kätte käima, siis on temast kasu."

"See on õige," pidin ma nõustuma. "Aga... See ikkagi ei lähe..."

"Miks ei lähe, läheb küll", astus proua Maikell fragilt välja ja küsis minu: "Mis tal siis on, et ei lähe?"

"Mul on... Mul on praegu ameti alal väga palju tööd, nii et ei ole aega lugeda," ütlesin ma nendele lahkust pareerida.

"Ei ole vajagi praegu lugeda", vastas proua Maikell. "Sõate selle töö üheks kord kaheksa päeva, aega jälle käes küll, eks siis loe."

"Oh, kes seda teab, millal ma aega saan. See ei kõlba, et ma teie raamatuid nii kaua kinni pean."

"Hoidke enda käes kas aasta või kaks, minul ei ole selle vastu midagi", ütles Rein Maikell.

"Mul on paha pea", ütlesin ma.

"Olei päeval avastasin oma raamatute hulgast luuletuskogu, mille ma kindlasti olen kelleltki laenanud, aga kellelt, vaata seda enam kuidagi ei mäleta."

Ma nägin, kuidas proua Maikell silmad seda mu juttu kuuldes löid rõõmsalt särama ja kuidas ta nagu lootsurikkalt vaatas oma mehele, aga ma ei saanud aru, mis neile selle rumalas loos nii väga meeldis.

"Piinlik lugu", ütlesin ma. "Süda teeb vaeva, et..."

"Pole midagi piinlik", vastas proua Maikell. "Kui omanik ei ole seda teit küsinud, tähendab, et ta ei tunne selle järele mingit puudust."

Minu ütlesin: "Aga võib olla, et tema ei mäleta, kellele ta selle on andnud. Süda valutab..."

"Ei valuta", vastas proua Maikell. Ta oli kaks kotti raamatuid täis toppinud, need vahitsid mulle otsa et võta aga meid kaasa. Ma ei tahtnud võtta. Püüdsin veel puigelda ja põigelda. Ütlesin:

"Seda teie olete muldugi kuulnud, et on kahesuguseid lolle: ühed, kes oma raamatuid välja laenavad, ja teised, kes laenatud raamat tagasi viivad. Kas see teid mõtlema ei pane?"

Proua Maikell ütles: "Selle järgi on küll kõik meie tuttavad lollid."

Ta ei naeratanud. Nentis seda üsna pahase või õnnetu häälega.

"Ja teie?" küsisin ma.

"Meie püüame viisakalt raamatutest lahti saada, sest meil on neid ülearu palju, laename ikka ühele ja teisele lootuses, et ei too tagasi, aga..."

Ta ohkas.

Rein Maikell ütles:

"Tänapäeval vist ei olegi enam neid, kes võõra raamatu endale jätaavad. Varem ikka oli."

Nüüd ohkas ka tema.

Minu ohkasin ka. Ütlesin:

"Oh, las nad praegu olla pealegi. Seekord ma neid kaasa ei võta. Teinekord, kui tulen, siis..."

Nad mõistsid mind. Olig jumalaga jättes üsna pettunud.

Ma ei ole oma nägu sinna enam näidanud. Ei ole nagu asja olnud.

• Lühiskirjandus

RAAMAT TÜRGI EESTLASTEST

Maarjamäe kirjastusel ilmus sarja kümme raamatuna Aarand Roosi "Jumalaga. Kars ja Erzurum". Teos käsitleb vana eesti asunduse ajalugu 1896-ndast aastast tänapäevani, Türgi mino-riteedipoliitikat vanasti ja tänapäeval, eestlaste igapäevast elu ja traditsioone, keelepruuki ja välj- rändamisplane. materjali on au- tor kogunud küllaskäikudeid Türgi

ajavahemikul 1967-74 ja mitme- sugustest publikatsioonidest nii eesti, türgi kui ka teistes keeltes. Raamat hõlmab 175 lehekülge, milledest ühe kümnendiku moodustavad allikviited, kommentaarid ja mõned kaardid. Raamatu hinnaks on 15 krooni ja see on saadaval Välis-Eesti ja Eesti Kul- tuuri Koondises. Seda on ka võ- malik tellida otse autorilt, tel. 06/ 26 61 02.

Helgi Parts 62.90

Oma kahekümnenda rekordipa- randuse kettaheltes tegi Helgi Parts nn. helitae päeval Haapsa- lus, nihutades rekordilipu seekord kaks ja pool meetrit edasi. Tema esmakordsed rekordiparandused 1962 "on mõõdund" juba enam kui 17 m. Uus eestit tiptulemus 62.90 on tänavune kümnes tulemus maailmas. Veelgi parema pildi saame selle kõrgest klassist, kui ütleme, et alles kuus aastat tagasi see tähendandus maailmarekor- diti! Helgi Parts visandas on samuti imetlusväärne: tänavu 38-aasta- sena ta on parem kui kunagi va- rem.

Sport rahvalikkumiseks

Milliseks rahvalikkumiseks ke- hakultuur on tänapäeval kujune- nud, sellest räägivad selle harras- tajate järjest kasvavad arvud. Soomes näidaks tegele võistlus- või tervisesportiga korrapäraselt (s.o. aastaringiselt) keskmiselt kolm pooltunni treeningut nädalas) 25 prots. elanikkonnast, ebakorrapä- raselt koguni 60 prots.

Peekeri leivatööstust külastamas. EÜR aulige dir. Ernst Seim ümitleb ettevõtte Peckers Bageri AB omanikku Willem Peekeri. (EPL-foto Lepper).

Ekskursioon moodsasse eesti leivatööstusse

Oktoobriku keskel teostas Eesti Ettevõtjate Ühingu Rootsis, lühidalt EÜR, külasõitu ettevõttesse Peckers Bageri AB. Osavõtjaid – liikmeid ja nende külalisi – oli rohkelt. Tutvuti Willem Peekeri ühine leivatööstusega. Väljaspool Stockholmist üldlinnas, Hagalundis, on ettevõtte avarad ruumid ja moodsad masinad töötavad igal nädalal kaheksa tundi eri jahusorte ümber leivaks. Ettevõtte toodab iga päev 4800 pätsi leiba, mis veetakse müügiks latali üle kogu Rootsi.

Peckers Bageri AB Stockholmis on Willem Peekeri pikaajase tegevuse süsi päris uus nähtus. Ta on iseseisvas Eestis väljaõppinud pagar. Tal oli Tallinnas oma leivatööstus. Pärast Rootsi põgenemist töötas ta alul silmselt leivatööstustes. Siis tekkis aga mõte hakata ka eesti leiba valmistama. Ta asutas oma esimese leivatööstuse Göteborgis, kus tema ettevõtte töötavad edukalt praegugi.

60-nal aastal otsis Peeker võimalusi oma tööstusega ka Stockholmist piirkonda pääsemiseks. Võimalus avanes Brommas, kus ta sai ühe rootsi leivatööstuse

ruume kasutada, ja varsti oligi eestlastel ja teistel välismaalastel võimalik saada Peekeri leiba Stockholmist. Ettevõtte juhiti aga Göteborgist. Tegevus kasvas peagi nii suureks, et pidi ka tööstuspinda suurendama. Selleks leiti sobivad ruumid teises Stockholmist eeslinnas – Johanneshovis. Kuld peagi jäid ka tööstusruumid mõlemas keskus kitsaks. Tuli jälle uusi ruume välja ehitada. Johanneshovis teostati suurem ümberehitus ja sellega ühendati ka Bromma-ettevõtte. Ümberehitatud hoonesse rajati ühtlasi ka kontoriruumid, et Göteborgist tööstuse juhtimist Stockholmist oleks lihtsam.

70-nende aastate algul tuli aga jälle omakorda vajadus avaramate ruumide järele. Nüüd suurenes W. Peeker isegi tööstusruundi, et sellele ajakohast ettevõtet pidi tuda. Kuid samal ajal avanes võimalus Hagalundis. Rootsi suur leivatööstus "Karstens Bröd" oli nimelt oma ruumidest välja kolmas. Peeker nägi niin võimalust rahuldada oma ekspansiooni läheimate aastaks. Ilma sisustuse võeti ruumid – pindalaga 1200

ruutmeetrit – a. 1974 üle, ja lisaks veel avarad laoruumid. Hoones teostati remont 200 000 kr. ulatuses ja muretsiti uusi masinaid 800 000 kr. eest. Ning ettevõtte ekspansiooni nõuded on rahuldatud.

Nii Göteborgis kui Stockholmis juhib Willem Peekeri pojad Ants, Jaan ja Jüri ettevõtte tegevust. Kokku on kaheksa perekonnaliiget tööstuses tegevad. Vanim poeg Ants ja noorim Jaan on Göteborgi leivatööstust juhtimas. Uut tööstust Stockholmis juhib keskmise poeg, tsiv. ökon. Jüri Peeker. Isa Willem on ettevõtte juhtimisel enam-vähem tagasi tõmbunud, aga kui abi ja nõu vaja, siis aitab ta muldugi krassa oma suurte kogemustega.

Peekeri Hagalundi-tööstuses kogunes ligi 80 eesti ettevõtjat ja nende külalisi. Vastuvõtt oli suurejooneline. Näidati tööstust, tutvustati ettevõtte arengulooga ja vastati lahkste küsimustele. Muiliseid üsnasti esitati. Pärast ettevõtte tutvumist nauditid ahjudest asjatunud leivatootajaid. Külalust kestis nel tundi.

Peckers Bageri AB Hagalundis on ülimalt moodne. Praegu valmistatakse seal 18 eri leivasorti, nende hulgas eesti rukk- ja peenleiba, seplikut, prantsuse saia, saksa, poole ja šveitsi leiba, juudisala j. m. Ettevõtte ei võista rootsi leivatööstustega. Ka kummede poolest on tööstus kindlal alusel. Iga päev võetakse tellimisi vastu. vastavalt nendele toimub ka järgmiseks päevaks ainult vajalik eliva-hulga valmistamine. Leiva leija- ja ei esine seetõttu ärides kunagi ja Peekeri leiva tarbijad saavad alati värsket leiba.

Uus leivatööstus on suures osas automatiseeritud. Ja viis pagarit vastuvad oma kogemustega, et leib oleks kõrgevaliteediline. Taigna eelkummine ja segamine, mis on tegelikult väga raske töö, on masinate tehtav. Samuti ka leivatoodete transportimine tööstuskoh-tade vahel kilomeetripikkustel liinidel.

Neli suurt ahju küpsetavad iga päev 4800 leivapätsi. Ahjud etendavad spetsaalselt leivavalmistamisel väga tähtsat osa. Need on nii moodsad, kuid on valmistatud aastasadade jooksul ärarapiovitult põhimõtetel. Ahju luugist "Sõde-takse" sisse suurte vanikritega 580 pätsi korraga, kus need küpsevad – olenevalt leivaliigist – 20–45 minutit. Ahjudes on võimalik ka eesti rukkileiba aurutada. Tänapäeval kasutatakse tavali-selt nn. "tunnelahjusid", kus lei-

Praostkonna 18. sinod toimub Norrköpingis

EELK Rootsi Praostkonna 18-nes sinod toimub Norrköpingis laupäeval, 3. ja pühapäeval, 9. novembril "Eesti Kodu" ruumides, Vattengränd 7.

Esimese sinodi päev algab laupäeval kell 14 ja selle kavas on peale koosoleku avamise, rakedamisse, tervituste ja valimiste rida ettekandeid. Praost Richard Koolmeister kõneleb teemal "Kirik tänapäeva maailmas". Teine ettekanne on peapiskop Konrad VEmilt teemal "Kohtamine kogudustega, kolmas ettekanne teemal "Teoloogia ja loodusteadus" on dr. Ed. Kägit. Neljandas ettekandes vaatleb saadik Akseil Mark "Koguduse liikme silmaga (rituaalist, traditsioonist ja uudest)". Viies ettekanne on õp. August Raidurilt – "Kirikuelust Kanadas" ja selle päeva kuendaiks ettekandes on "Kirik ja eesti organisatsioonide III kongress Stockholmis". Sellel teemal kõneleb saadik Veilo Pirsalu. Pärast ettekandeid on kavas koosoleku algatut küsimusi ja palvus.

Teisel sinodi päeval, mis algab pühapäeval kell 9.30, on esimesena kavas pühitund: õp. Jaan Rebene jutustab "Igavese elu pärimist". Teise päeva ettekanneteks on: "Muusika kirikus" – organist Herbert Pihrimets ja "EELK üldaruanne" – konsist. sekr. Evald Põdra.

Edasi on päevakorras praost-konna 1974. a. kassaruanne ja

1978. a. eelarve, koostatud küsimused ja sinodi lõpetamine.

Sinodi jumalateenistus leiab aset pühapäeval kell 14 Norrköpingi Matteuse kirikus. Jutlustab praost R. Koolmeister ja pühikõne peab õp. Vold. Takkel. Liturgias praostkonna õpetajad. Kaastegev on Norrköpingi koguduse segakoor Johannes Aro juhatusel. Oreili Herbert Pihrimets.

Pühapäeval, 9. nov. kell 16 toimub Matteuse kogudusemajas Norrköpingi koguduse perekon-naõhtu.

Lembit Pella 50-aastane

Esiklitsunas tähistas 24. oktoobril ins. Lembit Pella oma 50. sünniaastapäeva.

Põgenikuna Eestist Soome kau-du Rootsi saabunud, töötas ta alul autoparanduse töökohas. Sooritas siis inseneriksami Katrineholmi tehnikakoolis ja oli seejärel insenerina tegev Volvi BM juures Hallsbergis. 1963 asus ta Esiklitsunasse ja töötas sama firma juures.

Lembit Pella on Esiklitsuna Eesti Seltsi esimees ja Rootsi Eestlaste Esinduse saadik. vabal ajal on tema huvi koondunud fotograafidusele. (Esiklitsuna-Kurien).

Esto-76 ajakohane noorteprogramm

MÜNCHEN (EPL) – Paljude eestlaste teed viivad Müncheni. Väheamalt näht see olevat nii Li-berty eesti osakonna toimetuses, kus tihti on meeldivaks ülesandeks vastu võtta ja enamasti ka usutella külalisi lähedalt ja kaugel.

Hiljuti külastas oma vana kodu-linna Esto-76 noorte kava koordineerija Andres Kurrik, kes veetis lapsepõlve Müncheni lähedal. Siin asuvad praegugi veel tema vanemad ja kaks venda.

Andres Kurrik – elas pikemat aega USA läänerannikul, kus lõpetas San Francisco ülikooli majandusteaduse alal. Siirdus mõni aeg tagasi New Yorki, kus töötas ta-gatiskindlustuse alal ja reisib palju.

Pikemaajalise puhkuse veetis ta Euroopas, külastades Rootsi, Šveitsi, Inglismaad. Soomet ja Šveitsi.

Kuuludes USA mereväe reservi oli ta valvel Atlandi kaldal Norfolkis kui toimus N. Liidu-USA ühine kosmoselend, juhtumisi kui üks kosmoselaevadest oleks maandanud vales kohas.

Kõrismusele, milline on olud vastukaja eesti noorte poolt Baltimores tulevaval suvel toimuvale suurüritusele ja kui palju sinna on loota noori, vastab Andres:

Minu enda kogemuste kohaselt on vastukaja nii USA-s kui Euroopas rõõmustavalt suur. Täpse arvu kohta on raske teha ennustusi, see selgub pärast lõplikku registreerimist. Ent loodame saada arvu, mis ulatub tuhandetesse.

Millised oleksid noortele määratud tähtsamad üritused.

vapatsid või muud küpsetatavad teatud ajaga jooksval linnil ahju läbivad. See moodus ei ole kasutusel Peekeri leivatööstuses.

Peckers Bageri AB Hagalundis annab tööd 18 inimesele. Nendest on mitmed eestlased. peekeri leivatööstustes töötab kokku 14 eestlast.

Eesti ettevõtjate Ühingu ekskursioon oli osavõtjale väga huvitav ja õpefikk. Tutvuti ettevõttega, kus moodne tehnika ja vanaaegsed leivaküpsetamise traditsioonid on suudetud kokku viia.

Noori huvitavald üritusi on mitmesugused, vastab Kurrik. Rahvatantsijate esinemised, noorte tantsu-, laulu- ja muud ansambliid. Esmärkiks on kondada noori üle kogu maailma ja nende pakuda esmalt tutvumisevõimalusi.

Nädal aega kestvate Eesti Päevade alguses on kohe noorte tutvumiseõhtu. Kavas on ka kireva kavaga õhtu, kus esinevad noored üle maailma. Toimuvad väljasõidud ja rannaped paadisõitudega.

Tipp-punkti on Miss Esto-76 valimine. Kandidaatide tuleb kõldest eesti keelsetest, kelle hulgas loodame valida ka kroonida kõige ilusama neiu.

Minu Euroopa-reis on peamiselt isiklik puhkusele, ütles Andres Kurrik. Kuid kasutan teie kollektide sõlmimiseks, noorte kava selgitamiseks ja üldises informatsioonitöös Esto-76 alal just noorte osas.

Rootsis oli koos noortetehju ja järjekordest Lend Läände korraldajaga Riis Norvelliga, võtsin osa üllõplaskonna suvepäevadest ja arutasin Kassari rahvatantsijate-ga nende sõidukõtsmisi.

Minu muljed Euroopast on, et eesti noorte tegevus on siin võnud uue hoo. See pole üksnes seoses Esto-76 ettevalmistustega, vaid on praegu üldine nähe.

Noorte kohta ütles Andres Kurrik, et nende majutamine Baltimores toimub ühis üllõplaskmajas, mis asub kaunis linna lähedal. Seal on hirmad hotellidega võrreldes hulga odavamad.

Oma elukutselisel tööl jutustab Kurrik, et see on USA-s kindlustuse alal ja esineb rohkelt välis-reiste, a.t. töölisesannetes. Seetõttu on ta sõlminud palju tutvusi ja kontakte suurtes eestlaste keskustes.

Hiljuti Šveitsis viibides kohtas ta Matti Klaari, kes asus Rootsi-st sinna, töötades samuti kindlustuste alal. Klaar on praegu Suurbritannias Eesti Seltsi esimees ja teeb energilist propagandat Esto-76 heaks ka sealsete eestlaste seas, kelledest enamus on keskeas ja pensionärid.

KARIN SAARSEN

Peckers Bageri AB asjaajaja-dir. Jüri Peeker demonstreerib ettevõtte külastajale üht leivatootmise nüanssi. (EPL-foto Lepper).

Armast abikaasat, isa, venda, onu ja mehevenda

Martin Varma't

Sünd. 13/9 1908 Pärisspeal
Surn. 27/10 1975 Nynäshamnis

mälestavad

LINNEA

VENA PEREKONNAGA

ADI PEREKONNAGA

ELIN PEREKONNAGA

BETTY

ENDEL

OLGA PEREKONNAGA

VENNALAPSED
Eestis

Armast, head sõpra

Hillar Vrooman'i

mälestavad kurbuses

TIIT AASMA

RIHO ELISTE

TOOMAS KUIVER

AGO KÜBAR

PRIT LEVOL

TIIT LEVOL

VELLO UIBOPUU

Armast lallepoega

**Karl
Lichtermann'i**

mälestavad kurbuses

ILSE ja JOOSEP
lastega

Südamlilik tänu minu isa

Evald Küttis'e

sõpradele ja tuttavatele, kes
teda viimsele teekonnale
saatma tulid, tema kirstu lil-
lede ja pärgadega kaunistasid
ja minule minu leinas kaasa
tundsidi.

JÜRI

Leinateated

USA-s suri liiklusõnnetuse taga-
järjel 16. okt. Toomas Kõivik, sünd.
11. veebr. 1948.

Vara lahkunud kallist abi-
kaasat, poja- ja vennanaist

**Gun-Britt
Lillevars'i**

Sünd. 21/11 1939 Alingsås
Surn. 26/10 1975 Alingsås

mälestavad sügavas leinas

LEMBIT

HILJA

ERICH

MATTI perekonnaga

Matusetalitus toimub Aling-
sås Maakirikus neljapäeval,
30. okt. 1975 kell 12.30.

Ootamatult lahkunud
head sõpra

**Voldemar
Neem'e**

mälestavad kurbuses

HERBERT SÖÖT

perekonnaga

HERMAN RÄNK

perekonnaga

ROMAN MIKS

perekonnaga

JÜRI MIKS

ENN KANABRIK

perekonnaga

ENN MIKS

Ootamatult lahkus meie ar-
mas tädi, onupoeg ja su-
gulane

Voldemar Neem

Mälestavad sügavas leinas

AUG. LAIGAR

perekonnaga

ADAM NEEM

perekonnaga

OSKAR MARTEN

perekonnaga

ALBERT HELL

abikaasaga

JÜRI LAIGAR

abikaasaga

ALBERT LAIGAR

Alg. lk. 1

selt Münchenis, kus ta Maaja
Duesbergi vahendusel teeb
vabakutseliseks pop-muusika
programme RL eesti osakon-
na saadetele. Ta teab, millist
moodsat muusikat eesti noo-
red ootavad ja milliste uudiste
vastu nad huvi võiksid tunda.

Kristi Tammik on sarmikas
noor daam, kelles näib pul-
bitsevat tohutu tagavara te-
gutsemislusti ideeküllust. Ta
on hariduselt filoloog, kes
Tartu ülikoolis õppis soome-
ugri keeli, diplomitööd aga ei
saanud kahjuks lõpetada.
Muusika alal on tal loomulik
anne absoluutse kuulmisega.
Ta pole kunagi muusikat õp-
pinud. Tal on niisirikas ja pehme
metsoopran. Peale
keelteoskuse on tal ka prakti-
lisi andeid: ta on väljaõppinud
juuksur ja kosmetoloog.

Abikaasa Raivo Tammik,
kes varasugisel viibis mõned
päevad samuti Münchenis, on
elavloomuline noormees,
temagi täis tegutsemisind. Ta
on lõpetanud Tallinna
konservatooriumi komposit-
siooni ja koori juhutamise
alal. Õpetajateks on olnud
Eugen Kapp ja Gustav Erne-
saks.

Ta tõusis kiiresti Eesti est-
raadiartistide esirinda. Juba
1963 korraldas ta "Üleliidulise
põrandaluse džässifestiva-
li", millel õnneks võimude
poolt halbu tagajärge ei olnud.
Raivo Tammik on peale mee-
skoori laulude ja džässmuu-
sika komponeerinud helitau-
ta viiele Tallinnas valmistat-
ud dokumentaalfilmile.

Saksa ajalehed mainivad
tema muusikat Olümpialinna
Tallinna tutvustavale filmile,
mille muusika on "juba
maailmakuulus", nagu ütles
saksa koduleht Bild-Zeitung.
Nimetatud film, eelreklaa-
miks purjesteppordi olümpia-
dile Tallinnas 1980, valmistati
võltsimise tellimise peale
möödunud aastal. Seda näi-
dati Saksa televisioonis möö-
dunud jaanuarikuul.

Eestist tegi Raivo Tammik,
keda peeti "kindlaks inime-
seks", 20 välismaa turneed
oma "Raivo Tammiku an-
sambliga". Ta on esinenud
sõprusfestivalidel Lääne-Ida
maades, Aafrikas, Jaapanis
ja Kuubal. Koos on Tammikud
vald eraviisiliselt külastanud
Soomet ja suvel 1970 ka Root-
sit.

Kristi on varem viibinud
Lääne-Saksamaal oma ema ja
sugulaste juures. Mälemad on
praegu 34-aastased. Nad on
Eestis saanud palju auhindu,
viimati Rahva Auhinna "Hiu
valsi" eest. Tallinna Raadio-
lehe teatel mängiti seda veel
kohalikus raadios augustis.
Nüüd on Eestis nende mõlem
repertuaar keelatud, samuti
nagu isasugune reklaam
nende kohta.

Kristi jutustab seda kibe-
dusega ja deklameerib tasa

Täname kõiki sugulast ja tut-
tavaid, kes minu armsa abi-
kaasa ja mele isa

Oskar Klaamas'i

viimsest teekonnast osa võtsid
ja teda kaunitel lilledega
saatsid.

ELLA

HEINO ja VÄINO

Külastusest...

omaloosud sõnu kuulale
"Hiu valsi". Neid ei tesen-
seeritud imekombel.

Röömus jällenägemine oli
Tammikule hiljuti asetleid-
nud "Pablo Jazzfestivali"
ajal, mida peeti Münchenis,
Frankfurdis ja Hamburgis.
Staarideks olid nende vana
sõber Oscar Peterson koos
Ella Fitzgeraldi ja teiste
kuulsustega, grupp sama kuu-
lus mänadžer Norman
Granz, kes staare lantsseerib
juba aastast 1944, on saatnud
Tammikute helilooringut
suurele saksa kontserbüroole
Lippmann ja Raule (Ham-
burgis).

Tallinnas möödunud aasta
novembris toimunud Oscar
Petersoni kontsertide ajal
korraldasid Tammikud väl-
jaspool kontserbüroo üritusi
bankette, kohtumisi eesti he-
liloostajate ja muusikutega.
Samuti Tallinna näitamist...

Nagu kirjutab Hannoveri
"Bild-Zeitung", oli Raivo
Tammikul väljasõiduvärske, et
külastada koos abikaasaga
oma ämma, kes elab Lüne-
burger Heides. "Sellest küla-
stusest tuli reis uude ellu,"
nendib ajaleht.

Kahjuks tegid saksa repor-
terid Tammikust oma esi-
mestest teadetes "Sovjeti
muusiku", tema rühvast üldse
mitte mainides. Abielupaari
nõudmise peale parandati see
kirjeldus hiljem. Samuti on
Kristi esitatud kui "tema
sakslannast abikaasat", mis
ei vasta tõele. Kristi on eesti
vanemate tütar, kes keerulis-
test sõjaajaludest tingituna jäi
oma vanaema hoolde Eestis-
se, kes tema ka üles kasvatas
väsimatu hoolde ja armastu-
sega. KARIN SAARSEN

Läti sportlane pääsis USA-sse

Tuntud lätlasest sportlane, oda-
heitja Janis Donins, abielus nõi-
da aega tagasi Kalifornias elava
ameeriklannaga, kellega ta
esmakordselt kohtas, olles väit-
lusriisil Vene meeskonna koosseis-
us USA-s. Noorte vahel arenes
tutvus, ameeriklanna küsis kordu-
valt Riias ja lõppeks abielluti.

Avalik...

Alg. lk. 1

muhailgas ja kelle süüks on
see, et ta on leivanud kirjuti-
si, milleks tal on õigus UNO-
deklaratsiooni järgi kritisee-
rida olukorda N. Liidus.

Kuidas teie kaitsete se-
da, küsib toimetaja Embréus,
et Semjonov Gluzman, psüh-
hiaater ja kirjanik, mõisteti a.
1972 seitsmeks aastaks van-
glaste ja kolmeks aastaks
asumisele selle pärast, et ta
kritiseeris KGB meetode ka-
sutada keemilist preparaati
selle inimese hävitamiseks
psüühiliselt ja kehaliselt, kes
on väljendanud mittemeko-
munistlikke arvamusi?

Ja edasi küsib ta, kuidas
saadik kaitseb seda, et leidis
33-aastast luuletajat Mindai-
gas Tamonist on koheldud
vaimuhaiglas insulini süsti-
misega, mis on teinud temast
pimed - ja sel põhjusel, kes
on ideoloogilistel asjaoludel
keeldus restaureerimast vene
sõjamonumenti?

Siis Vladimir Balakhonov,
endine ametnik UNO komi-
sjonis genfis, kes "hüppas
ära" ja mõisteti seepärast 12
aastaks vangi ning tema var-
andus konfiskeeriti. Siis lubati
aga karistusest vabastada,
kui ta N. Liitu tagasi tuleb. Ta
tuli ja juba üks kuu pärast ko-
jutulekut paigutati ta vaimu-
haiglaste.

Bengt Embréus tähendab,
et need on ainult mõned juh-
tumid rühmisest ja jultu-
sest, mida Nõukogude rezhim
kasutab teistist mõtlejate vastu
- ja mis on ilmselt vastolus
põhiliste demokraatlike
printsipidega ja õigussõis-
tetele.

Teie rajate oma poliitika
Marxi ja Engelsi teesidele.
Nn. kommunistlikus manifes-
tis üteldakse: "Igaltihelt
tema võimete järele. Igaltihelt
tema vajaduse järele".

Härra saadik, mispärast on
see manifest võltsitud nõuko-
gude põhiseaduses? "Igaltihelt
tema töö kohaselt"?

Ma ootan huviga teie
vastust, lõpetab toimetaja
Embréus oma avaliku kirja.

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Jakobis peaju-
malat. 2/11 kl. 14, kog. õp., oreil H.
Kilsk, armulaud, laulur.

STOCKHOLM: Uppenbareise
kirik Hägersten, usupuhatustp.
jumalat. 2/11 kl. 14, õp. Ködar.

BORAS: Carolis piiblip. jumalat.
2/11 kl. 15, õp. Ködres, laulur.

GÖTEBORG: Kristiines usupu-
hatustp. jumalat. 1/11 kl. 14, õp.
Rebane, oreil PG Strömberg, lau-
lulehed.

GÖTEBORG: S:t Paulis surnu-
tep. jumalat. 16/11 kl. 14, õp. Wi-
lund, solist, oreil Gustafsson, ar-
mulaud, laululehed.

HALMSTAD: Olaus Petris usupu-
hatustp. jumalat. 2/11 kl. 14, õp.
Rebane, oreil B. Ström, laulule-
hed.

NORRKÖPING: Natteuses
praostk. sinodi jumalat. 9/11 kl. 14.
Peap. Veern, praost Koolmeister,
õp. Takkel jt. praostk. õpetajad.
Oreil Piirimets, kog. Segakoor J.
Aro juhata, armulaud, laululehed.
Pärast koosv. kog. majas.

EESTI AF. ÖIG. KIRIK

GÖTEBORG: Ortodokskirikus
jumalat. 2/11 kl. 11, praost Raag.

SSME.ORTODOXSKIRIK

STOCKHOLM: Liturgia 2/11 kl.
11 Jakobis kiriku kõrvalkabelis,
õlemp. Juhkam ja diakon Ek.
Koori juhatah ooperilaulja Wallén.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Eesti Maja, Wai-
ling. 34, Vaimulik lauluõhtu 8/11 kl.
18, A. Milder, nais- ja segakoor.
Lauri kvartett.

STOCKHOLM: Eesti Neliõhi
Kirik, Brävallag. 11 jumalat. 1/11
kl. 11, H. Laur ja tunnistused. 2/11
kl. 11 jumalat. A. Söderlund. 4/11
kl. 19 kooriharjutus.

STOCKHOLM: Normalmi Bapt-
Kirik, Norrtullsg. 37 jumalat. 2/11
kl. 14, pärast Kristuse surma mä-
lest. O. Loogna.

ALINGSÅS: KFUM, Östra Kyr-
kog. 8 B. jumalat. 9/11 kl. 11, S.
Nilholm, õdede duett.

GÖTEBORG: Smyrna, Parkg. 1
jumalat. 1/11 kl. 11 ja 16 ning 2/11
kl. 11 ja 15. Stockholmi noored,
Lauri kvartett.

NORRKÖPING: Betanin,
Bråddg. 54 pelvet. 1/11 kl. 17, Ta-
bernak, Kungsg. 26 jumalat. 2/
11 kl. 13, kohal. vennad.

Telesiooniprogramm

TV Lõrdag

9.00 Hõgmässa. Färg. Hõgmässan på Alla Helgons Dag sänds från Malmköpings kyrka, kyrkoh. Lars Palmgren.
10.15 Let's talk business. Färg. Suomenkieliset ohjelmat: Finskspråkiga program:
10.30 Tapahtumia. Ajankohtaisia suomalaisia.
11.00 Odotu minua. Viisi rakkauslaulua.
Vänta på mig. Marja-Riitta Väkevä sjunger fem sånger om kärlek.
11.10-12.00 Tasavallassa tapahtum. Värl.
Näht i republiken. Färg.
12.45 Fokus. Färg. "Döden talar man inte om". Allhelgonadagen - gravsmäckningsdagen, den dag på året då döden för många människor leder till högtidlig eftertanke. Annars är döden något man sällan talar om. Program av Tom Aland och Björn Henriksson.
13.15 Karibu - fyra epoker i Tanzanias historia. Färg. Textat. 3. En fri nation.
13.45 Karibu. Färg. 3. Chagga-seder - från en by på Kilimanjaro.
14.05 Por favor 2. Färg.
14.35 Aktuellt i veckan. Färg. Textat.
15.00 TV-nytt, väder.
15.05 Naturuttan. Färg.
15.35 Från A till Ö - en resa orden runt. Färg. Medv. Birgitta Andersson, Bert-Åke Varg, Olof Palme.
15.40 Karusellen - Lennart Hyland. Färg.
15.50 Jorden runt på 80 dagar. Färg. Del 4.
I rollerna: Jarl Kulle, Janne Carlsson, Monica Nordquist, Rolf Bengtsson, Sten Ardenstam, Jan Nygren, Carl Billquist.
20.00 Karusellen. Färg.
21.00 Aktuellt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Djur i Europa. Färg. Hägerh och storken.
21.50-22.40 Kojak. Färg.

TELEVISION 2

13.00 Dagrepis: Kvällsöppet. Färg.
14.00 Dagrepis: Herrskap och tjänstefolk. Färg.
15.00-16.00 Dagrepis: Dokument utifrån. Färg. Kampen om Baskien.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Sesam. Färg. Godbitar ur det amerikanska barnprogrammet "Sesame Street".
Svenska röster: Lars Ambie, Carl Billquist, Lena Eriksson, Björn Gustafson, Ernst Günther, Tor Isedal, Ingvar Kjellson, Filipe Lyckow, Per Myrberg, Gösta Prüzellus, Solveig Ternström.
Första delen.
18.00 Lördags. Färg.
18.30 Håstvecka i London. Färg. Från den berömda "Horse of the year show" i London får vi bl a se körning, ponnytävlingar, polishästar och de välkända shirrhästarna. Anders Gernandt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 San Francisco - amerikansk långfilm från 1936. Regi: W. S. Van Dyke.
22.40 TV-nytt, väder.
22.45-23.10 Lördagsfarsen: Rhoda. Färg. 3. "Ålskar, ålskar inte..."

TV Söndag

9.30-9.40 Por favor 2. Färg.
10.15 Jordbruk -75. Färg. Mjolkproduktion -75. Färg. Mjolkproduktion. Suomenkieliset ohjelmat: Finskspråkiga program:
10.45 Uutisviikko.
Nyhetssveckan.
11.15-11.45 Pui pinnalla. Stockholm.
12.40 Insyn: Arvingarna på riktigt. Textat. Färg. Historien om Facit, dess uppgång och fall.
14.40 Arvingarna. Färg. 3. Leka med elden.
15.30 Jorden runt på 80 dagar. Färg. Del 4. Textat.
16.00 Kontakt med tecken. Färg.

16.20 Familjescener. I går kväll hos Ylva, Jocke och deras barn.
17.00 Franciskus - helgon med fötterna på jorden. Färg.
17.30 Inge! nytt under solen. Färg. Norska artister presenterar countermelodier i norsk version.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 En mänsklig komedi - fransk långfilm från 1963.
20.00 En hemisfär i en härkorg. Färg. I den här kortfilmen har Claes-Göran Lillberg bildsatt några dikter av Baudeleire och Rimbaud.
21.00 Människans framsteg. Färg. 6. Stjärnornas budbärare.
21.30 Aktuellt, väder.
21.35-21.45 Ge Gud vad Gud tillhör - andakt med sjukhuspräst Jan Sjöberg och en grupp ungdomar. Färg.

TELEVISION 2

10.20 Bitte 1. Färg.
10.30-11.00 Förskoleprogram: Om - tändningen. Färg.
12.30 Världsmästarmöte i bowling. Färg. Svenska damlandslaget med bl a världsmästarinna Britt Cederbrink och Svea Ljungkvist möte inbördes i en så kallad stegfinal.
13.30 Tennis. Färg. Direktsändning av Stockholm Open i Kungliga Tennishallen. Bengt Grive.
15.30-16.50 a Tommy Steele Story. Engelsk långfilm från 1957.
17.35 TV-nytt, väder.
17.35 Totte. Färg. 10. Totte klar ut sig.
17.40 a Mumindalen. Färg. 10. Snöstorm.
17.50 Finska folksågor. Färg. 4. Den förbjudna frukten.
18.00 Varför lyser solen? Färg. Einar Linde berättar om en ganska liten medelålders stjärna.
18.30 Verkligheten sätter spår. Färg. Sju västsvenska textilkonstruktörer berättar om sin motivkrets - Elsa Agelli, Inga Björstedt, Åja Ericsson, Sandra Inge-Bergman, Bibi Lovell, Gunvor Nordström och Inga-Lill Sjöblom.
19.00 I naturen med Nils Dahlbeck. Färg. Att rädda pilgrimsalken är ett angeläget projekt som bl a stöds av Världsnaturfonden. Pilgrimsalken hotas av total utrotning p g a miljögifter. Peter Lindberg samordnar dom svenska försök.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Den hemliga verkligheten. Färg. Del 8. Verkligheten? Textat.
20.30 Sportspeglin.
21.00 Rättelängden mot Daniel och Silavskij. Färg. Filmen är en dramatisering av den uppmärksammade rättelängden mot de två oppositonnella sovjetiska författarna Jul Daniel och Andrej Silavskij 1988.
22.05 Hagegård i Värmland. Färg. Håkan Hagegård bjuder på ytterligare en halvtimmes musikalsk underhållning från sin sommarstuga i Brunsö socken i Värmland.
I programmet besöks också Brunsöskogs kyrka. Medv. operasångaren Erland Hagegård, musikstuderanden June Gustavsson, Frödingtollaren Anders Andersson, pianisten Thomas Schuback samt sånggruppen Skogsfiol och flöjt.
22.35 TV-nytt, väder.
22.40-22.55 Inman varden. Färg. Certurd Zetterholm, journalist och författare från Sigtuna.

TV Måndag

9.00-9.10 Switch on 11, åk 3.
9.45-10.05 Vid Medelhavet, åk 5. Färg. 2. Landskapsruin.
10.10-10.30 Se - uppleva - värdera, åk 3. 2. Se på TV.
10.35-10.55 i Australien, åk 6. 2. Australien - solens och torkans kontinent.
13.30-14.30 Familjescener. I går kväll hos Ylva, Jocke och deras barn.
14.30 Porträtt av författaren Tage Arell. Färg.
15.15 Månadens naturpromenad - häst. Färg.
16.00-16.30 Det första könet. Färg. 4. Kvinnor i Kenya.
16.30-17.00 Halvtem. Färg.

17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Karlo. Färg. 3. Faran.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Den svenska drömmen om sommarstugan. Färg. Från Grövelsjön i dalafjällen via Salen, Siljansområdet och ut till Roslagen visas några exempel på den eviga svenska sommarstugedrömmen.
20.15 Porträtt av en flykting. Färg. Del 2.
21.00 Aktuellt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.30 Folkkriget i Angola. Färg. Den 11 november blir Angola självständigt. Men vad är det för sorts självständighet som väntar det angolanska folket? Tre befrielsekämpare kämpar om makten understödda av utländska makter.

TELEVISION 2

15.30 Mamma - pappa - barn. Dagrepis:
16.00-16.50 Gemidda. Färg. Hatte Furuhagen och Torsten Ehrenmark.
17.35 TV-nytt, väder.
17.35-17.55 Jag skall berätta om Hvti. Första delen.
18.10-19.20 Bitte 1. Färg.
19.30 Regionala nyheter.
20.00 Rapport med väder.
20.00 När kärnkraften kom till byn. Färg. Program om och med människorna i Simpevarp, byn utanför Oskarshamn, där landets första kärnkraftverk är beläget.
21.00 Dina händers värme - sovjetisk långfilm från 1972.
21.35 TV-nytt, väder.
22.30-22.50 Sportnytt.

TV Tisdag

9.20-9.40 Om - tändningen. Färg. 5. Det pirrar i magen.
Skol-TV:
10.00 Switch on 11, åk 3.
10.10-10.30 Se - uppleva - värdera, åk 3. 2. Se på TV.
Vuxenutbildningen:
11.00 Por favor 2. Färg.
11.30-11.50 Karibu. 4. Jeremih Mwanyili - textilarbetare i Tanzania.
Skol-TV:
12.00 Naturkunskap, åk 1, gymn.
Färg. 4. Det stora pusslet.
12.30-12.40 Fyra epoker - fyra miljoner. 3. 1800-talet. Gymn.
12.45-13.05 Bostads- och miljökunskap. Gymn.
13.10-13.30 i Latinamerika, åk 6. Färg. 2. På en kaffepiantage.
13.35-13.50 Let's talk business, åk 1-3, gymn. Färg.
14.00 Naturvetenskapligt magasin. Färg. 3. Gymn.
Förskoleprogram:
14.30-14.50 Om - tändningen. Färg.
16.30-17.00 Halvtem. Färg.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Kika digga digga. Färg. I folket med mycket folkmusik från Orsa.
18.25 Fabelnas värld. Färg. Vargen hygger bo.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Harald Wiberg: Jägare med penna och pensel. Färg. Program av Boris Engström.
20.00 Count Basie, oktober 1974. Färg. Jazzkoncert med Count Basies ork från Folkeets Hus i Stockholm.
20.30 Om "om" för vuxna - Ghana. Färg.
20.45 Ålar - om ålarnas vandring från Sargassohavet till holländska sötvatten.
21.00 Aktuellt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Skymningsång. Färg. Del 2.
22.30-22.35 Let's talk business. Färg.

TELEVISION 2

15.30 Journalen. Färg.
Dagrepis:
16.00-16.25 Rhoda. Färg. 3. "Ålskar, ålskar inte..."
17.25 TV-nytt, väder.
17.35-17.55 Jag skall berätta om Hvti.
18.40 Familjescener. Färg. Underhåll efter skilsmässa. Textat.
I rollerna: Marie Göransson, Jan Malmström, Dessutom medverkar advokat Leif Silbersky.
19.00-19.20 Kontakt med tecken.

19.30 Regionala nyheter.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Herrskap och tjänstefolk. Färg.
20.55 Anslagstavlan. Färg.
21.00 Bakom rubrikerna. Färg. "Alltid trampar man nån på tårna när man skriver..." Om pressens makt i ett litet svenskt samhälle.
21.35 Sportnytt.
22.05-22.10 TV-nytt, väder.

TV Onsdag

9.20-9.40 Polska bilder, åk 5.
9.45-10.10 1800-talslitteratur: Individ och samhälle. 1. Romanen som film. Gymn.
Vuxenutbildningen:
11.30-12.00 Karibu - fyra epoker i Tanzanias historia. Färg. 4. Tanzania och framtiden.
Skol-TV:
12.30-12.40 Syd- och Östasien, åk 9. Färg. 1. Indien.
12.50-13.05 Let's talk business, åk 1-3, gymn. Färg.
16.30-17.00 Halvtem. Färg.
18.00 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Vår fantastiska värld. Färg.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Karibu - fyra epoker i Tanzanias historia. Färg. 4. Tanzania och framtiden. Textat.
20.00 Studio K. Färg.
21.00 Aktuellt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.15 Familjescener. I går kväll hos Ewamay och Jens.

TELEVISION 2

Dagrepis:
15.30 Gyllene år - serie av Bengt Bratt. Färg.
16.30-17.00 I naturen med Nils Dahlbeck. Färg. Att rädda pilgrimsalken är ett angeläget projekt som bl a stöds av Världsnaturfonden.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30-17.50 Jag skall berätta om Hvti.
19.30 Regionala nyheter.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Teater: Askatasuna - Leve det fria Baskien! av Alfonso Sastre. Färg. Regi: Kove Hjelm.
I rollerna: Rolf Larsson, Gudrun Berg, Stefan Böhm, Gunnar Olsson, Rolf Skoglund, Olle Hilding, Gregor Dahlman, Ole Björling, Curt Broberg.
21.15 Med förtröstans resignation. Färg. Ett stycke bildlyrik av Inge-Marie Lundkvist om en gammal man i Åkersberga och hans ensamhet.
21.35 Sportnytt.
22.05-22.10 TV-nytt, väder.

TV Torsdag

Skol-TV:
9.45-10.00 Gymnastik med variation, åk 1-3. Färg. 2. Ring-Rulla-Rytin.
10.10 Naturvetenskapligt magasin. Färg. 3. Gymn.
10.35-10.55 i Australien, åk 6. 3. Australiska ridedamerna.
12.00-12.45 Matinéteater. Avi om värdeförändelse.
14.00-14.30 Vad vet vi om utvecklingsförändring? 2. Agneta, dockorna och ängsten. Gymn.
16.30-17.00 Halvtem. Färg.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Barnjournalen. Färg.
18.30 Sveriges magasin. Färg.
19.30 Idealförändring. Färg. Tiden växlar - med den idealen.
20.10 Arvingarna. Färg. 4. Kollaps.
21.00 Aktuellt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.05 Sportextra.

TELEVISION 2

Dagrepis:
15.30-16.30 Nygammalt. Färg. Bosse Larsson, Bröderna Lindqvist och gäster.
17.00 Förskoleprogram: Om - tändningen. Färg. Del 2. Det pirrar i magen.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30-17.55 Jag skall berätta om Hvti.
18.00 Jordbruk -75. Färg. Behövs skogen på gården?
18.30-19.00 Nog kommer Mats att ta över gården efter mig... Textat.

19.30 Regionala nyheter.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Tidshill. Färg. Berndt Ahlqvist, Olle Stenholm och Peter Werner.
Ny serie:
20.30 Två och en flygel. Färg. Lite minnen och några låtar tillsammans med Rolf Wesslund och Berndt Egerbladh.
21.00 Insändaren. Textat.
21.30 Om "om" för vuxna. Färg. Dagens Afrika är en kontinent i förändring och OM-programmen handlar den här veckan om Ghana.
21.40 Lördagskväll i Godthåb. Färg. Ett danskt TV-team har besökt den grönländska huvudstaden Godthåb för att skildra hur människor roar sig och varann en vanlig lördagskväll.
22.30-22.35 TV-nytt, väder.

TV Fredag

9.30-9.55 Barnkunskap: Barnets lekutveckling. Färg. 2. Aren 3-7. Högstad. och gymn.
10.00-10.10 Switch on, åk 3. Förskoleprogram:
10.30-10.50 Om - tändningen. Färg. 6. Titt i i tryckeriet.
11.50-12.00 Bitte 1. Färg.
Skol-TV:
12.00-12.15 Gymnastik med variation, åk 1-3. Färg. 2. Ring-Rulla-Rytin.
12.45-13.05 Holländska bilder, åk 5. Förskoleprogram:
14.30-14.55 Ora - tändningen. Färg. 6. Titt i i tryckeriet.
16.30-17.00 Halvtem. Färg.
17.30 Tapahtumia.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Meddelanden.
18.10 Karibu. 4. Jeremih Mwanyili - textilarbetare i Tanzania.
18.30 Sveriges magasin. Färg. Direkt-sändning från Uppsala.
19.30 Alla vägar bär till FNAC? Färg. En rundvandring i det literriska Paris av i dag.
20.10 Dödliga dotter. Färg. Tecknad kortserie.
20.30 Från jordgumma till elektro-nik. Festerövervakning. Färg. På 1700-talet kunde barnmorskan, "jordgumman", ännu bara trösta och stöda. I dag ingår hon i ett kvalificerat arbete.
21.00 Aktuellt, väder.
21.30 TV-nytt.
21.35-22.00 Annas följning. Färg. Grekisk långfilm från 1972. Regi: Pantelis Voulgaris.
I rollerna: Anna Vagena, Stavros Kalaroglu, Smara Veaki, Ketty Panou, Kostas Rigopoulos, Alki Zografou, Maria Martika, Alekos Oudinos, Elini Emira.

TELEVISION 2

Dagrepis:
15.30-16.10 Gäst hos Hagge. Färg. Jan Sparring.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Jag skall berätta om Hvti.
18.00 Den förtrollade kofferten. Färg. 9. Barnafödseln.
18.15 Ponymästare. Färg. Kortfilm från Kanada.
18.30 Ny serie: Paper Moon. Amerikanska komediserie om ett par rara skojare i 30-talet USA. Serien är byggd på långfilmen med samma namn. 1. "Andra pris räkner".
I rollerna: Christopher Connelly, Jodie Foster, Lou Frizzell, Burton Gilliam m fl.
19.00-19.20 Ny serie: Sifferleken. Färg. Programledare: Bo Sigheden. Domare: Carl-Erik Fröberg.
20.00 Regionala nyheter.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Det här, det handlar om musik. Färg. Monica Dominique, kompositör och kapellmästare, syns och hörs tillsammans med Tommy Körberg, Svante Thuresson, Ted Åström samt Bagge och Sons d v s Kerstin Bagge, Lena Eriksson, Bosse Andersson och Laase Bagge.
Manus: Åke Edin, Gottfried Grafström och Ove Magnusson.
21.00 Fredagsdeckaren: Baretta. Färg.
21.50 TV-nytt, väder.
22.35-22.40 Sportnytt.